

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ve-natata el Hoshen ha-mishpat et ha-Urim ve-et ha-Tumim

saviv le-Shulhan 'arukh ... Yeshu'a Valq z.ts.l. ba'al sefer Me'irat 'enayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. ba'al Sifte Kohen ... ve-nilveh la-hem ... David ha-Levi z.ts.l. ... Ture zahav ... ito mehubar ... Tsevi ha-nikra be-fi kol Hakham Tsevi ... be-hagahotav ... asinu zar ... la-shulhan ... ..

Karo, Yosef

יסוי, וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

טפשמ ישח רפסה ינמיס

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244)

סימני הספר חושן משפט הלכות עדות ב

לו רבנו שהעידו או שחתמו בשטר ונמצא אחד מהן קרוב או פסול או חשוד בעדותו ויש יבולין הספרים למחלוקת העדים דין שאלו שאלו הקטן שמתעורר אבל אין כותבין השטר האלו ולא חותמים לכתוב אלא כותבין אותו שכתב עמו והעידו קרובים ופסולים אלא אם הוסיף עדים כשרים וכן הדין הפסולין פוסלים עדותן והשפירם :

לז הפסולות לעדות מחמת הסכח ויבולין לפסק מהנהגה ואין מסלקין כגון שותף וארסיס ואביר לבית ומלוה וערב ללוה ולוקח ראשון ללוקח אחר או אפסול ומוכר ללוקח ויש חילוק בין מוכר לו לקצו בין משלשין ועדות כגון לנזל או למי שמכר לו הנזל ויש בהן הרבה חילוקים דין עדים שהודו שיש להם חלק כתוב דין אחד מהשופטין שישעיר דבר שהיה חוב לו ולמכורו או לפטור קן שהוא שותף בחלותו חוב קן שהוא שותף עמו בדבר אחר דין פטרונים ודיונים והטרופסים ונכריים וקרובי וסוחרים שיש וקרובי ושכרים להעיד אם השתא אביו נובע בעדותו ואח"כ יבנה בעדותו דין מלוה שנתן הס' לאחד כותמה והלוה הוא ח' מעידי המתנה ורובה המלוה לחזור מהמתנה דין בני העיר כמה שיש להן הפאה שאינן יכולין להעיד עליו או לדין אותו הדבר ואינן מנייני כהן ללוקח דין תקנת וימנה העיר לענין עדות ודבר החלוף במנהג לא אחרין בזה תרי במאה נובל לא אחרין ביה לא ראוי אילו ראייה ובחזקת וטוב וכדומ' לזה ומכריז העיר מעיד אפילו עד מפי עד ממי הקבלה שהיה בלא חולך נובעין בדבר דין טובי העיר שלא להוסיב ביניהן מישפלו חסוד רשעה דין בעל דין שכתב לפסול העד שכל לחייבו דין עד ודין עכ"ל ליקח הגדה שהיה מעידין ודין עליו :

לח דין עידי הסכסה והזמה ומה יש חילוק ביניהן ואם העידו כב"ד ס' קיים לפלוני ונא' אחיך שקר העדלו :

הלכות הלואה

וישבונו סימנים מסמל' ס' עד סימן צ"ו

לט קילי אחריות ט"ס הוא וניכר בשטר או בעידי קטין ומשעבדו אין העדים ראוי' לכתוב אלא ח"כ א"ל כתבו וחמתו ותנו לו או שקיבל קטן לפניהם או שהיה כ"ד שלשה קטנים ואלו אחריו והו' כפניו כמט' לט' ויהודא' קרקעות אפילו לפני שנים כותבין הודאתו איש יכול למחול ולכתוב השטר אף במק' שית' נרדף להחזיר מעותיו ועד אימ' כותבין השטר דק"ס אם לא כתבו יחד העדים א"ל להיות מווננים לעדות אם לא לכתביה שטר אימת כותבין הו"ה ליתובע כשהודה כב"ד ואם נאמן לומר פרעתי אפסין דין שבוין הוי' אין מעמידן השטר אחריתו אחר להם הלוה כתבו ותנו לענין ערופת לקוחות אם היה נוכח בשטר כ"ד ולא הו' חתומים בו א"ל שנים אימת כותבין העדים השטר ללוה בלא חלוה עמו ולחלוה בלא לוה ודין עדים שראו קנין קטן לוה שבה לבטול לחלוה עליו מחמ' הנעשה וכתביה השטר חוב או חמת שכתב לקח משכין ימוד דין שכתב העדים שהיו חסוד ואלת אם אבד החלוה השטר ונרדף לכתוב שטר אחר :

מ בחתמה אבן וכול' חתימה עליו ולא חתמו ימונן שלא היה קיים לו בשטר או בעל פה אם כתב לחברי קבלתי דמי שכתב מחמי אפילו לא קיבל כלום שנכתב משעבדו בעידי מסורה או כתיב' בהעידו בו עדים :

מא דין מי שנתחם ט"ס שנתחם עמו ע"י עדו' והכ"ז עושין לו קיום ויש בזה חילוק בין שטר מוכר או שטר מחנה שיש בו אחריות ולאין בו דין המכיר עדים שנכתב או כשרף שטר ומקבץ סיכתנו לו אחר או שכתבו לו טופס דין שטר נושא' לכתוב שטר א' לכתוב לו חלקו לכדו :

מב דין שטר שנכתב על דבר שיכול להודיעו או שאינו עשו כתבין חתומים ואך יחא ככתב שטר כדו שלא יוכל לזוונן ואלא יחתמו עדים על השטר שיכול להודיעו ולזוונן ולקח טועני' להם חס' לבעל השטר אב' בו ריעותא כדי שיאל דין לאימתי אם יש בשטר ב' דברים שמתקין ואל' קן ופסול' חתיבת קן בשמות הלוה או החלוה שולבין אחר התחתון וחקק להס' שפול' אם לא שלמד מעצמו ולפעמים תולין בונוב אימת אחרין יד בעל השטר על העלוונה ואם כתבו בשטר ללא כלאם חתימתו וללא כטופסי דשערי אסאין מפור' בשטר איזה נוכריים או שלשים שולבין אחר מקום ההלואה או מקום הנבי' וצדונ מיעוט שט' ושמות הוי' חילוק בין דברים לדיברי ואם כתוב בו חשבון סתם שולבין אחר ל' שרגע' לכתוב בשטרות איש' אינו מתקין חול' ואיש' שלא כתב ככתב דמי והיה בתקנת הקהל ובמחנה העיר וכתב אלהים חילוקי דינו דיונים ומישכות בשטר על מי שמגדלו או אחי וכן אם

הס קרובי אותו בני וכן כחתן לחתו' אם לא כתב בשטר למטה כמת' דכשר למקד' ביה ואם כתוב בשטר כהו' שישת' מיב' מלתי' וחתקין או סכת' למעלה לחתנו ולמטה לקחן מי שהסתקין בית לחברו ועליו עליות על גבי עליות :

מג שטר שאין בו זמן אינו טובין בו ממשעבדו ונדר שאין בו זמן וה בעל האוצר על העלוונה ככל מה שחתמיו לו עד זמן שזכור' אם לא כתב הסופר בשטר אלא הפרע הקטן או שעה ביום או בשנה דין שטר מוקדם דפסול ומאחר דכשר ולפעמים הוא פסול ואם נכתב ביום ונתתם בלילה ויש חילוק אם עסקים בלוחות ענין שכותבין השטר זמן הקנין ואם אין נוכריים ויש הקנין כותבים יום שנכתב בו השטר ואם הקנין במקום זה והמסורה במקל' ח' ויש סיבור בהמשעבד ויש ככל אלה הרב' חילוקי' דין שטר שכתוב בו זמנו כשכתב או בשעה כתבו דין שטר שכתוב מתוכו שיש בו טעות אם אין חתימת יד העדים ואל' מקום אחר כותבים לו שטר אחר דין ב' שטרות שישלמי' על א' נא' כתוב ניסן סתם ונא' כתוב בו כ"ח ניסן או נא' כתוב ב' אדר כסוד ונא' אדר עמי ודין שטר שכתוב בו ניסן והל' הוציא מחילה שזכו ב' ניסן או שזכו ביום ח' דין שטר שכתוב בו עד פסח או עד עצרת או עד אחר פסח אימת נובים בו ודין כתב ידו לענין זמן שטר שנכתב בו הזמן פרגען לפסח ולא נוכח בו לחיזה סתם :

מד דין חרות השטר כשיעה אחרונה ואין השטר כולו פסול אף אם לא החזיר שעה האחרונה שאין למדן הימנה ולפעמים משורה ומחנה ולמאדום גם משיעה אחרונה היכא דנכתב כהו' קרוב וקיים ויהיכא דיש נדר בשעור שרי' וקיים דין נדר ומקום ומלוות בשטר ואין מקוימים אות' ונא' יתקום ואם חס' על א' קודם שקיים ואם לא קיים כול' מה דיוני :

מה איך יתחבנו העדים בחתימת' על השטר שכן יתקנו ב' שור' ומסמתו דוקא למטה שיקראוהו מקדים ואם קראו שנים לפניהן או כותב לפני הראש' כ"ד שלו אם אין העדים מנוכין ל' השטר או שאינן יכולין לחתום אם מותקין על ידי אחר במסירת הקולמוס או יקרעו להם הנייר וחתמו בתוך הקרעים דין שטר שעידו מרובין ונמצא ח' מקן קרוב או פסול אימת נכסול השטר ואם הספרים יכולין לחזור ולהעיד ואם החרקין העדים חתימתן מהשטר ומלאוהו בקרובים נרדף להיות הימני ביום הכתובה וקודם שגדלה כב"ד ומדת הלוח דין שטר הכא נציע' א' ועידו בשיעה אחת דין שטר הכל הוא ועידו על המחך או שכתב על הנייר ועידו על המחך או להיפך אם נכתב הפרעון כינו שיע' נרדף לזוהר שלא נדר בו נדר או מק' הנכח חמת העכ"ס לנכות בהשטר שהיה יכול לנכות בו העכ"ס שאין מדקדקו בהל' :

מו דין שטר שאינו מקויים שכול' לשון חתמה או פרוצ הוא או כתבתי ללוה ולא לזוית' דין קיום השטר שהוא נא' מחתמה דרכי' ואמת מקויים ונו הוא מקיים ושאין הקיום ונא' חתמה כשר כתוב' הקיום ואם קרוב או פסול חתום על הקי' אם הטרעין עידו השע"ש עידי הקי' או על ח' מק' הפועל כערות ואם נרדף לזוית' הקי' לקרית השטר עדים שחתמו בשטר כמי ששקרו עדותן כב"ד מלאוויית' ושבעד אחד חתום ללא אחרין קן אם יש עמו שערעור על א' מדויי קיום ואם אין כל הג' חכירין חתומים עדים בו ואם החרקין הקיום מהשטר ויילא בו שריעו דיו' דין פסול קרוב' עידו קיום ודיוני קיום ודיעו מלא' ועידו החתימה קן זה לזה קן למלוה לזוית' דין השטר ועידו על המחך והקיום על הנייר ואם אין חכירין לא חתימת העדים ולא דיוני קיום אך מקויים אותו אם באו עדים אחרים לפסול עידי השטר בחתיבתו או כמותן ואמרו שפסולין היו או שמעידין שקרובים כגשתיהן היו אם העדים עצמן חזרו קטנים או פסולים או אטופים הינו או שטר איננה הוא או נכא' היה כדבר ואם אמרו שהלוה היה קטן בחתמה שפע' אם העד הוא נזיל או מומר או חתמו וטוען שם לו עדים שחתם קודם לכן ואם נעשה הקנין גע'ם קודם שנעשה חתמו אם יחתמו אחר' אם שחתם כשהיה נרדף נשתתף אך מקויינין אותו דין שטר שאין כתוב כתיקונו דין שטר שמכתב' שלא היו כותבים בו מחתימת ועוד כמה פרטי דיני' מהנעשים מחיולו :

מז מל'ואינו על שטר שצדו שה' חתמה או פרוצ כולו או חקתו לאו כל בוניה לכתוב לחתמי' שנתחייב לקן ואם' ג"כ מופסיד כול' לעלמו ואם הלוה אינו רוצה לפרעו לו אחר אחר שהיה חתמה בו ודין המגרע שטר או שאוור שטעמו העדים :

מח שיש רשות ביד הסופר להכין השטר בלי זמן דין שטר שנכתב שבענדו שאינו יכול לחזור וללות בו כשיעשה לו קנין חדש או שיחזור ויחבור לו השטר בפני עידי מסירה ואם לא עשה דבר חדש אם יכול לנכות מכני טורין דין פתי' ומזמרות שזמן הוא ואם לא כתב עליון אום סך ולא הפרעון ואם נרדף סיקרה הכתב כנגד החתימה מוש :

מט כותבין בשער עיקר שמתן ללוה ומלוה ואם כתבו שש קעל

ס'מניהספר השןמשפט הלכות הלואה נ

שנת לו רשות . דין לאונן שאל סוף חמשתן שהיה לו משכון
מעבדים וכאחד העבדים העלה הדמים עליו :
דין לאונן שהמון משכון ביד שמעון והלך שמעון ומשכנו ביד לוי
וכאכל מיד לוי וכן כל כולל בזה בספרים ושנין לוי שמעון נתן
לו רשות להשתמש בן . דין המלוה שלא משכון לסלוה על
ידו כנו וזכר . דין לאונן שהיה לו משעות ביד שמעון ולא
כתב לשמון שילה אוחה ללוי לוי נתן כבר משכון לאונן ע"פ
וזכר המשכון . דין יורשים שמעון שאל משכון ותובע
המעות . דין יורשים קמיט שמעון שאל משכון וישלם
ממושכן בזה . דין משכון שישלשין או משכון הקרקע של
ישראל ביד הגר או משכנו של גר ביד ישראל והשכן או שהקדו
לשראל חמר ומת הגר מי זכה במשכון :

ע דין עבדים שאלו ליתן המשכון במתני ישראל חמר ומת העבדים
אימת זכה ישראל הראשון במשכון . דין עבדים שהלוה לראש
על המשכון וכל מינו ומלאו ישראל דרך להשיב לראש ואם
ישראל הלוה מעות לעבדים וכל מינו מהעבדים כו' . המחזיק
בקרקע חבירו ואכל פירותיו ושנין כי במשכונת ירד בו וזכר
השני וחולקין קו בעיקר ההלוה וכן אם פרעו הלוה ולא
חזרו המשכון מיד ואחר כך עתה וכן למחר וזכר בתוך כך דין
לאונן שהרשה לשמון שילה ג'כ מעות מעבדים על המשכון שלו
וכקר המשכון ביד העבדים . דין מי שהשליש בידו ונתן
משכון ע"פ וזכר ומי שמעון לחבירו או לו ספרו אלא וזו האיסור
ערכתי בעדך וכתתי אות' לחלוה :

ע כמה זמן פסח הלוה והוא שאלה שבמקום שמנתו הוא שלא
למכור משכון של עבדים בתוך שנה גם כאלו ישראל הדין
כן . אם קבע לו זמן להלוהו שאלו וכולל לתובע מן הדין אם
לא שמונה הלוה מליתן השטר ליד המלוה ואם מחולקין הם קבוע
הדין . דין מי שמעבד שלא למכור כדי לפרוע וא"כ נשבע לפרו'
למלוה שלו לזמן פלוני כול ואם נשבע לפרוע לזמן ולא תובעו
בתוך הזמן או שאלו המלוה בעיר או שארע אותו יום בשבת (יש
חמירין לשום ולתדוד בשבת כיון נשבע) אז נשבע לפרוע בליל
וד' הוא שני ימים ושלושה ימים אם מכח שבעה ימים אינו חייב
לו ואם חתן לו החוב כפרו הדין או שבער עליו המעשה דפטור
מהשבעה . אם נשבע ליתן כדמיאל לחתו ובתוך הזמן הרגיל
קטעה עם בתו ועוד הרבה פרטי דינים כגמיט שבעה המסמך זה
ובסמך לו ס'ט' וליצי כל ל' ס'ה אימת יוכל לגבות
חובו בתוך הזמן . אזעקל מעות הלוה או שיע' לו
החוב כשמתן על המדע שקה ממנו . דין מיכירת משכון לחמר
וזן הלוהו שיתבעו בפני עדים שיפרע לו והל' ויתן לו יום
ויחברנו בשמות שלא ויחברנו בעדים . ואם לא עשה כן לו יעד
כמה פרטי דינים ואימת יוכל לקחת לעצמו בשאלו או . דין תנאי
במשכון אימת זכה בו ואם הרשה הלוה למלוה שימכור המשכון בזה
בשירו ומכרו בעיר אחרת בניקר ואם נתן לו רשות להשכן בתם
והשכן כדמיאל או שעת הלוה מתל' לו המשכון . דין משכנתא
של קרקע . אם כתב בכתב ידו נשבע לשלם לחבירו וזכר
שלא נשבע . ואם כתב נשבע לו כפועל :

ע באיזה מקום וכול המלוה לתובע דמי הלוהו ובאיזה
מקום יוכל הלוה לפרוע לו ואימת חתויב המלוה לקבל
הפרעון כישוב תוך הזמן איש'מט' חצי קרקול בקבלתו קבועי
הדין לתקנת הלוה הוא ולא בשביל המלוה אם לא במלוה כדמיאל
ואם אינו רוצה לקבלס ונכח ממנו איך דינו דין . תוך הזמן שיכול
הלוה לפרוע כפרשורו של המשכון ישר' ביד המלוה ושאי'
לכופו לקחת המשכון חביו כפרוה להשכן לו עד שיחוי לג
מומנים . דין המלוה לחבירו על המשכנו ונספל שהולכין אחר
התנאי המלוה ואם יוכל להשיבו במקום אחר ואם חוקר המעב'
אם יש בו משום ריבית ועיין בל' בימן קס"ו :

ע לכתחילה כריכין מלוה והלוה לברר עגונותיהן כמה
כתחייב לו ובמאי פרע לו ואפי' המה ת"מ . דינו
שבעה אימת הוא חייב ס'ד או היסת או חרס סתם ודין הילך ואם
הכחישו עדים ויש בהן הרבה חילוקים . אם יש עד אחד שחייב
לכתבע . דין המורה ע"פ עלמו ולא אמרין מחויב שבעה וא"ל
משלם חלף כס'ד ולא כאל דרכין או כסבע הבאה ע"י גבול ואינו
יכול לישבע . מי שורע שחייב ודאי לחבירו וחבירו א"ל ברי לי
שאיך ת'ל כלום שפטור . דין המלוה שמעון כספן או שמינה
שמעון כספן או שמעון המלוה אינו יודע כמה הלוהו חלף
לפחות הלוהו שתי כספן פרועה . דין יורש שמעון כדמי או
בשאל שחייב לו או שאל כספן ואם עי' ע"פ הער שאל שחייב
לו שאם הוא לנפשו משכנו ע"פ ס'ד ואם אינו לפניו משכנו
היסת אפי' ע"פ קרוב שלו כספן לוי . ואם הכתב חייב לשבע על
שאינו חייב לו ואומר לפני הכ"ל שיכיל המלוה קודם השבעה הש'
הפרוע שם לו עליו מחבוע' או או שכתב כל עדים שם לו עליו
מתביע' או ויש בכל זה כמה פרטי דינים :

ע אי' אלוה מינו' ית' ק' ומהו ר' וכל אי' תובעו ואחר שלי הק'ן
או שהוא בעלום בלי תביע' או ס'ד אימר' א' מכס הל' לי
ר' והשני ק' ים בזה תל' בין קלוו כשער או בע"פ וכן א"ס א' מ'ב'
הלוה

שאל וזכר השטר ומת הגר חר'כ' . דין אחר ויחסימן שאלו
לחקין השטרות והשטרות קו כס'ל נכפ' ולא כסלל משלשין :
ס דין שטתה ששני מן הדין החוב והשטר הנא מחיות
החוב ושאלה אמת' אלא כסוף הסנה ודעו תנאי מהני
בשמיטה . דין קוב הכא תחת עבדים ודין יתומים לענין
שמיטה ודין שבעות ברבר אינו משמי' . דין המחורט ע"פ
וח' כ' עברה עליו המעשה כול' שוכל המלוה לסב' עם הלוה
כדברי עד שיתן לו דמי הלוהו דרך מתנה . שמוון הול' אינו
תובע שמיטה ושאחרותם כתבו ע"פ לברר :

ס שטרות העדים בערסאות אל עבדים פסולים מן משטר
קוב ומתן ומחבר ויש בו הרבה חילוקים ודיב' להלכות'
בשמיטה הל' . אם נבעו השטרות לפני עירי עבדים ומתו
לפני עירי ישראל או סללו בעצמו חרס בהש' ואינו יודע לקרות
אם יש העברת קולמוס בפרע העירמי ואם נבעה הדין כפרן
על ידו :

ט אם הדין חר' ע"פ שאלו נכס' כול' ומכס' כול' ואפילו
הוא מקיים מני' . ואפילו כתב מתני' שתימת ידו
תעיר עליו במאה עדים'ל' הוא אלא כיון כתיב ידו ושללו
בראות הדין אם יוכל לומר פרעתי ואפי' בו נאמנת מהני
כשהוא מקיים . דין שתי' שולל על שיתו ודין פקעם
שכתב בו כתי' . דין שתי' מוב או פסק דין שהיה על יורשים
שפטורים מהשבעה אף שפרעות החארומים כהנו להחזיר עליו
אם יש נגלה לברר . מי שמעון על שמעון הנה כתב וידן בכמה
מכרת' שומרי וזלופ וזלופ א"ל בתתני א"ל להתעסק :

ע א"ל הלוה לחבירו בעל מה אלא בעדים או בשער או על
משכון והמלוה בעדים'ל' לפרעו כדמיאל וכל מקום שאלו
לומר פרעתי אלא לומר מתתי לוי . המלוה לחבירו בלא שטר
ואחר הלוה פרעתי כפי עדים והכחשיתו או לחיובתו . דין
אם המלוה אומר א' שפרעתי א"ל בעדים ויש בו הרבה חילוקי'
אם הלוה למלוה בלא עדים והכחש' המעות כול' . דין מי שנחלק
שערו או חרב ע"פ שנתחייב בבי' ובכתב לו נשבע כ"ר . דין
שטר שלא שיתן לכתוב שהמעות שיתן נכפ' א"ל מכתיב :

ע דין לוח' שחמין למלוה אובעל עי'ק' ליתן הלוהו
סתם או בשני עדים עליו בעל' ורסו ע"פ כעת הלוה
או בשטר אימת מהני ולמאי מהני ואם מהני נכד מינו ואם כתב
שהוא שיתן למלוה ואם נוכים יתומים קטנים ואם כופר הלוה
שלא נכתב והלוה נכדו . שהדקדקים עשים שזכר
מכתי' של לוח' ושאלו נאמנות מהני לפני' מהחזק ואם הכוח
עדים שפרעו . אם שית המלוה או שיהלך כספן כדבר א' אינו
נכד כלל שבעה ואם נתינת חרס או משבעין . אימת כתיבין
פתי' לטעו' ואם א"ר הנה אלא מעליה שעת חרס . דין לחמו'
לענין לקותית ומלוה מוקדם . דין נאמנות שנתן המלוה ללוה
שהוא שאלו לומר פרעו שמהני גם לפני יורשי המלוה אכל דרך
לשבע שהו פרעו . דין שטר שנתחייב הלוה לשלם והשאלו לזנות
השטרות' :
ע דין המלוה על המשכון שלא ישתם בו בלא תנאי אפי'
כתיב' מש' רבות ואם הוא מרד וקדוש יכול להשיבו
לחמיר' ולנכו' דמי השכירות כחוב ואם הן שפרסו חר' רפי'
ללמוד בקו' . אם הוא ע"פ המשכון או ש"פ א"ס נכד או נכד
או נכד :

אם נפתח המשכון וחילוקים הם כמה נפתח או שנכד וחילוקי'
המה כמה הלוה עליו וכמה היה שיה' .
אם כתב משכון על כלי המשכון וזכר המשכון כדמיאל
למור לפרוע חרסוים בו הרבה חילוקים ושע"כ דרך להשבע
שהמשכון אינו בראשו' הרבה עניני שבעה איך ואימת יסבע
על המשכון ואימת אחריון מתוך שאל' לשבע משלם . אימת
יכול לשבע מה שכרו למשכון ולמעון עליו כדמי דמי או לשבע
סתם שאלו חייב לו ויש בו כמה פרטי דינים . דין חלמה שס'
הספר שאלר חמו' למשכון . אם כתייך המשכון קודם העמד'
בדין . אימת גאון במשכ' כמו ללקוח או החזרתו לדין
עדי' ובאי' ודכתי' העדים להשלי' ולהשכיר ויש בו הרבה
חילוקים . אם שמעון המלוה שנתן כד' והמלוה שמעון אינו
יודע או שהמלוה כופר במשכון ושיתן מודים בהל' :

ואם אי' אומר על מה שכרו א"פ אינו שיה דמי הלוח'י אט'לו
בכחו ואחר עליו הוא ואינו יוכל לו כלום וע"פ כן
אכלך כדמי שני' ואט'לו . איך נוקח המשכון מוצל' בדבר
שיכול להק' . אם היה מחילוקים בהלוה ויש עד אחד בדבר
שידע המשכון והחוב אכל לא יודע כמה היה החוב . אם שמעון
הלוה שמכר לו המשכון ותובעו עדי' המעות חס' חס' חס'
כש"ל זה ששקיהו בידו והוא של אחר .
וכן אם תופסו כש"ל שותפו או שחפס כש"ל מש' שניתיקין
דין שותפו על המשכון שאלו מקבל חפרותו עליו . דין משכון
שהוא בעין או שיה שיעור הלוהו שיכול לכופו לפרוע מעותיו
דין לוח' שדחיקו המלוה למכרו משכנו ואמר למלוה המשכון יהא
שאלך ואם נתן לו הלוה רשות להשתים בו נשבעה שאל' משעה

סימני הספר חושן משפט הלכות הלוואה

הללו לו קאמנין תובעין לכו כל א"ק או שיהיה לאי כל תביעה
 עו דין שלו כבוד או שלקחו מקח א' או לקבלי פקדון ביחד
 מהחמה ל' כעשו ערבים קבלין זה כעד זה וזה פרט
 א' מהן שמור וכו' ומכירו ואם מתו איך הדין עם היורשים דין
 אחרין שלו א' מהן לכו לכוך המוטות דין ב' שערכו בשביל
 א' אם נעשו ע"ק זה כעד זה והם פרע אחר כל המובא אש נוכח
 הקלו מעד השבילי השליש דין א' שערכו בשביל אש ופרע אחר
 תוב אחר דין ב' או ג' שלו מה א' המעדין וכו' לענין
 הלוואה או פרעון דין שנים שלו מאחד ומאל' אחר מהן ויש
 חילוק בין א' שמאל' לו כל התביעה אם לו בזה השער או לא
 ובין שהמחילה היה כלל תביעת דמים או אגון לו מקצת דמים או
 שלום אחר משב' ומאל' אחר מהן המני' שלו ובין בשביל ערבים לא'
 ובשר לערכי א' דין שני' שלו או שהפקידו לא' ובא א' מהן
 לעולם חלקו או שהפקידו ומתו הדין ב' בשביל א' אחר מהן לעולם
 קבלין א' אם לזה המני' ולכח השער כשם א' מהן דין א' אם
 ואשר שלו מאחד ואש חילוק בין נשאל וכו' וכתב בתוך הכית או
 לא א' אם נתן בית לשמו ובגו כבוד ומת הכן אם חל התביעה
 ולענין המובא אשור דבנו המקבל דין ראובן שלו משמעון
 וחס' לזה ראובן ואשרו מלו ומת ראובן וזה הדין אלא כרי
 תביעת אשור דלוי המאוחר קודם לנכות שמעון המוקדם :

הללו לו קאמנין תובעין לכו כל א"ק או שיהיה לאי כל תביעה
 עו דין שלו כבוד או שלקחו מקח א' או לקבלי פקדון ביחד
 מהחמה ל' כעשו ערבים קבלין זה כעד זה וזה פרט
 א' מהן שמור וכו' ומכירו ואם מתו איך הדין עם היורשים דין
 אחרין שלו א' מהן לכו לכוך המוטות דין ב' שערכו בשביל
 א' אם נעשו ע"ק זה כעד זה והם פרע אחר כל המובא אש נוכח
 הקלו מעד השבילי השליש דין א' שערכו בשביל אש ופרע אחר
 תוב אחר דין ב' או ג' שלו מה א' המעדין וכו' לענין
 הלוואה או פרעון דין שנים שלו מאחד ומאל' אחר מהן ויש
 חילוק בין א' שמאל' לו כל התביעה אם לו בזה השער או לא
 ובין שהמחילה היה כלל תביעת דמים או אגון לו מקצת דמים או
 שלום אחר משב' ומאל' אחר מהן המני' שלו ובין בשביל ערבים לא'
 ובשר לערכי א' דין שני' שלו או שהפקידו לא' ובא א' מהן
 לעולם חלקו או שהפקידו ומתו הדין ב' בשביל א' אחר מהן לעולם
 קבלין א' אם לזה המני' ולכח השער כשם א' מהן דין א' אם
 ואשר שלו מאחד ואש חילוק בין נשאל וכו' וכתב בתוך הכית או
 לא א' אם נתן בית לשמו ובגו כבוד ומת הכן אם חל התביעה
 ולענין המובא אשור דבנו המקבל דין ראובן שלו משמעון
 וחס' לזה ראובן ואשרו מלו ומת ראובן וזה הדין אלא כרי
 תביעת אשור דלוי המאוחר קודם לנכות שמעון המוקדם :

עו דין ראובן הדין א' אם פרע ההלוואה או דמי אבות
 לוק ומנו בשם עדים בקבוצת הדין ומא' א' לומר
 שמת' לו והם תבעו בו ושל' ומנו וענין שריגו בו וכו' או בתוך
 הזמן והחילוק שם בין תביעה בתקלה אחרים או בקבוצת א' אם
 חל הלוואה וכו' והלוואה לטרופ' ולקבוצת או שחל הלוואה והלוואה
 תוליד כתב פרעון וזמנת נכונה החוק ככר' אם שברו לכתוב
 ספר כל קובצת וקובצת מחשב לוק ומנו וכן שורת הבנין :

עט דין האומר לא לזכות כלל אחר לא פרעתי לו והוא
 כפרן ע"פ עדים האזערים שלו אע"פ שאמר ג' שבר'
 ואם אחר אחר כך החלומו ופרעתי איתו לחלק לאותו מעון ושל'
 החוק ככר' כל כפר כני דין ועדים או שער או כתיבת יד
 המקיימת מחייבין אותו א' איתת חוב המלוה לשבע ואם הורה
 ג' ואל' אחר כזכרתי שפרעתי לו דין ויולדת לא רמיז
 עליו דאיכסי אחר ואלו אדעתייה דין שני אש טותקין דעת'
 לזכור כבוד השער החילוק דבין לא' לו ובין חייב אה' ליתן
 לו לענין אם אחר א' פרעתי והוכחש ע"י יומי שילכ כב' ד' או
 לומר ככר' הכית דין לשלוח אחריו והורה ככר' אש איתו כאתן
 לומר פרעתי ואל' כותבין לו וכן אם קבל כבית דין לפרע' וטוען
 א' כ' ככר' הדין חייב לו דין חלונית פסק דין :

פ דין אש טוען כג' וחור' וטוען לאחר כרי דבור ואפילו
 אחר חמלה ואפילו לתתן ולמ' דבדיו הראשונים ככר' אש
 חון כב' או אשכ' ככר' עכנותיהן איתו רשאו ושל' מה שטוען
 חון כב' לא חוקר' ענה ושמטור לפטור חוקר' וטוען על
 שוכחם על טענה הראשונה כו' :

פא אם הלוה מעשהו איתת וכו' לומר שלא להשביע את עצמו
 או את בני תכונותיו וטוען עכור טענת השביעה ואם
 הורה ע"י תביעה איתת י' המטה הויתו כ' ואין טוען עכור
 ואם חילק בין כרי לש' בטענת השעה והוא מד' אשור' אשור'
 לש' אשור' לו או לענין שלא להשביע ואם חילק בין יחוד אשור'
 לזכור אשור' והוא ל' לחיבורו שפרעו חובו א' א' אשור' ואלו'
 חייב לטבע ואם תפס התובע מ' מאחד לחתמו הביטוי לתלמ'
 עם כק' ואם אשכ' וכן אם התלה עם כבוד ללמוד עם כן
 תכירו לפני אבי הכן א' איתת מהני אשם עריו או הוראה
 בעדות או כב' ואם הורה בטענת אשור' כעד א' הדין הורה
 בין לטענה בין לפרעון א' אם התביעה לו ער' אשור' הגדר או
 בליאה או בבית הקבוצת כו' דין אש הורה ככתב ידו או בקבלין
 או בעמדה שלשתן אשור' לפלוני וכו' מ' שנת וכו' כתוב
 כ' משטרותיו שער זה חנו לפלוני ואין הותק' חייב את
 סבירו כבוד אחריו דין אש שבעו או שתקע ככר' על הולחיו דין
 אש תבעו חבורו והורה אשור' או שהתק' הוא על אחר או שתבעו
 בשם אחר והורה ע"י לחותו אחר דין המתעסק בשל חבורו
 והחילוק בהורות טוען א' אשור' בו רוח כ' או אש ככר נתן
 לו בהורות רוח ואש' הורה לשכרו כקלין ויש ככל זה כמה פרעו
 דמים :

פב דין מורה בשער שכתב שברוך המלוה לקיימו ואם לא
 קיימו כאתן לה' לומר שפרעו אש' וכו' כאתמו בש' כמינו
 דמיוף הוא וכן כאתן ככל מה שטוען לטעל השער כמינו דמיוף
 ואם מקי' הט' ואין בו כאתמו המל' לשבע בקב' וכו' כשטוען
 פרעתימו כולו או מקצתו ואם טוען המל' לשבע בקב' וכו' כשטוען
 וכו' ואלו כו' ואלו כל אשור' וכו' יתבענו הלוה ואף אם יש בו
 באחנות מורה כריך לשבע ב' המאוחר כו' ואם המלוה ת' א'
 אינו כבע ואלו גובה כלל תפוסה ואם שניה ת' המלוה והלוה
 וכו' דין שותקין ללוה לתאר למלוה הנבע לו וסקודם השבועה

פג דין ראובן הדין א' אם פרע ההלוואה או דמי אבות
 לוק ומנו בשם עדים בקבוצת הדין ומא' א' לומר
 שמת' לו והם תבעו בו ושל' ומנו וענין שריגו בו וכו' או בתוך
 הזמן והחילוק שם בין תביעה בתקלה אחרים או בקבוצת א' אם
 חל הלוואה וכו' והלוואה לטרופ' ולקבוצת או שחל הלוואה והלוואה
 תוליד כתב פרעון וזמנת נכונה החוק ככר' אם שברו לכתוב
 ספר כל קובצת וקובצת מחשב לוק ומנו וכן שורת הבנין :

פד דין ראובן הדין א' אם פרע ההלוואה או דמי אבות
 לוק ומנו בשם עדים בקבוצת הדין ומא' א' לומר
 שמת' לו והם תבעו בו ושל' ומנו וענין שריגו בו וכו' או בתוך
 הזמן והחילוק שם בין תביעה בתקלה אחרים או בקבוצת א' אם
 חל הלוואה וכו' והלוואה לטרופ' ולקבוצת או שחל הלוואה והלוואה
 תוליד כתב פרעון וזמנת נכונה החוק ככר' אם שברו לכתוב
 ספר כל קובצת וקובצת מחשב לוק ומנו וכן שורת הבנין :

פה דין ראובן הדין א' אם פרע ההלוואה או דמי אבות
 לוק ומנו בשם עדים בקבוצת הדין ומא' א' לומר
 שמת' לו והם תבעו בו ושל' ומנו וענין שריגו בו וכו' או בתוך
 הזמן והחילוק שם בין תביעה בתקלה אחרים או בקבוצת א' אם
 חל הלוואה וכו' והלוואה לטרופ' ולקבוצת או שחל הלוואה והלוואה
 תוליד כתב פרעון וזמנת נכונה החוק ככר' אם שברו לכתוב
 ספר כל קובצת וקובצת מחשב לוק ומנו וכן שורת הבנין :

סימני הספר השן משפט הלכות הלואה ד

התובע אקבל שבעתו אע"פ שהיא חסוד אין שומעין לו ושלפני כן
הקדוש כולל כלל שבעה כגון שבעת קצוות כידורין בן הלכות:
צב דכל העוסק בכל חבירו בין שותפות בין בשלמות או
באשרות ומשבעין אותו על שעת ספק ויש בו הרכה או
מילוקים אם הלה טוען שלא היה שותפו או שכל ספקו וקיומו
מיקלו חלוקה אם מלבל עליו כשנחית לו שבעה מחקום אחר
או כשפטרו משבעה דין ב' שהשולח לחבירו' הרכה ואחר מעט
וטוען זה שהיה הרכה שעלה הפסד הרכה שאינו כאן לשבע
ולטוול עוד חכסו של הסיני. אם אחר ושהשולח אומר שחייב
לאחר מתת השותפות או שיש להם א"ת על אחר שככתב ע"פ א'
מקן וכו' מודה שפטר. אם א' מהשותפים כתבע לעכו"ם
ללוקק השותפות או שטען לעכו"ם כבסכך חלקו וק' א' האחף
כרף ליתן לו שטר ע'ו כמס אידיע' לו חלק מזה. דין א' א'
מהשותפים שלקח לחתו לשותפו כלי יודיע' סכרו ודין שותפן
שכר א' בהקפא:

חייב מיוון והוי' או אם הודה לא היה חייב אלא קנס וכופר מי
שאלו בו כמה שלם שאין משבעין על כפירתו מי שטוען לחבירו
לזלתי או נכבתי והוא כופר או אחרת שטוען שגדלה א' דבר
בתכנה והוא כופר מי שמתחייב לשבע ואחר זמן טען ששבע
ושבעתו ששבעתו בנ"ל להני השמש לרוך רחיה ששבע. אם
כשבעין היסת ואח"כ הודה מקצת ויש מילוקין בין הודה דרך תשוב'
או לא-רין מי ששבע ע"ד כנגד ער א' ואח"כ הניח התובע עד א'
אנשחם לו התובע כלל עדום אחר שבעת היסת. מי שטען
שכר חוב או לוי חייב לך ושבע ע'ו ואח"כ באו עירי קנין או
שהיה המלווה השטר. דין ראוון שהיוס פסק דין על יודעים
שאינון קתים שבעתו ומת ולא שבע שאין להשכי' הי"ל דאיכא
למיתא שיתכר הדבר. הי"ל דתבעו סתן לות"כ ליתן לו דבר
הוא כופר שאין משבעין אותו על המתנה אלא וכו' וכו' חומר
הת"כ ואם תבעו סתן לו ת"כ לפרוע בזמן ש' מה שהיא חייב לו
והלה כופר שבה דמלבעדו הת"כ היה עליו שבעה על כפירת
שענת חייבו כזה אינו כפטר בהוכרת הת"כ. דין אם טען שחלל
לו השבעה או שהיה ע"ת דין שבעה על שביעת טובת הנהא אם
כראה השבעה מלווה או ברוב שאין משבעין אותו על אותו
עשה וכן מי שזכר שם שיש לבעטל ומי שקן אחר שבעה.
ב' ו' ג' ט' ה' להשתבע על א' וכשבע ל' או שיש לו תביעה על רב'
שבענו אחר כפי אחרים. דין תביעת שכר השכונות:

צד דין גלגול שבעה שכל מושגתיש שבעה אפילו היסת
יכול בעל דונו או היני דין מעמק לגלגל עליו כל תביעה
שחס היה מודה בו קיה מחייב לו מיוון ושלפני כן מלגלגין
ואם התחיל לגלגל עליו והלה טוען על עיקר השבעה שרובה
לשם ואם חוזר אחר כך ורצה לשבע ואם הי"ך השבעה על
התובע אין מלגלגין על התובע. ואם אחר על עיקר השבעה על
אני ועל הגלגל ושבע התובע או איכא הן כמודה מקצת הן
שבעת שומרים. דין גלגול שבעה והיא שעל עיקר השבעה אינו
יכול לשבע או שטען על הגלגול אינו עדי:

פח דין כפירה כמה כריך שהיה שייב לשבע ואם חלק בין
תובעו כסף או סחורה דכהן כריך שהיה שבעה שבעה לפחות
כ' מעין ופרוטי ויורה כפרותה ויכפור ב' מעין משי"כ בתבעו
כלים וכחיסת ג"כ שבעי' אכפיר' פרוטה ושיה ההדחה מיוון
השבעה ויש בו הרכה חלוקין' ושכין הוה לא סגי בהדחה פרטי'
ופדיון הן לא סגי בב' וכו' לפדיון. דין תובע בחשין והודה
לו בשטר וכו' מודה' ליה שפטור משכין ואפי' יודיע שאינו לו שטר'
ויש בו הרכה חלוקים. אם תובע כמה בהלוואה והלה מודה
כפקדון או בשאלה וכו' וכו' ל' לו סתן לו חפן כלי'.
אם תובע כמה אכיו והודה לו כתוב עמו או להיפקד. דין ב'
בע"ד שכל א' תובע לחבירו והודו ג"כ שניהן בחקין' אם מבין
הדחה זו כוונתה שטענו ויורה כדבר שמהרה ובחשק
ובחשין. דין הולך בשטר או בקנין או כתב יד או חשב
הודא' מקצת להתחייב עליה ע'ד. דין שטר שכתוב בו שלשים
או דברים פסם ומל' אומר ה' וזה אומר שנים. ומודה מקצת
שאומר לא אשבע אלא אשם כששבע התובע מחילה שאינו חייב
לו כ"כ שאין שומעין לו. דין התובע כמנונה גדולה והודה לו
בקטנה וכו' ולו כ' שפטור:

צה דין קרקע ועבדים וטענות והקדשות שאין שבעין עליהן
ש"כ כ"א היסת ושעל מצות עניים שבעין ש"ד. ואם
תבעו דבר המחבור לקרקע אימת הן בקרקע ויש בו הרכה
מילוקין' אם שטען בכסירות הבית או בדמי הקרקע שמכר לו או
שפמלו הקרקע בחסירות נזמת או שטען כלים וקרקעות אימת
מקדו מודה מקצת:

פט כל השבעין שכתרה כשבעים הנתבעים ופטורים ואילו
כשבעים התובעים וטעלים השכיר והגנול וכחכל ומנוני
על פנקסו וכגנול חסוד על השבעה ופרטי דרומים יתבאר
בשימושים אחר זה. דין שכר דב"ה טוען פרעתי לחבירי בע"ה
טרוה כשעליו ולא כשחילוקין בהקנינה ויתבאר עד אימת הוה
שבע וכו' ואי' הבע"ה שבע וכו'. אם השכיר או הבע"ה הן
קטנים ואם השכירות הוה רק פרוטה. דין שכירות אומן סתן
לו כלים לתקן והן עדיין חתך רמז ומחלוקים בהקנינה. אם כ"כ
השכיר להשביע דין מלבל עליו ושפמתי' לו חומר השבע ועול'
ואל תטעני. דין בע"ה שהודה מקצת שדריך לשבע ע'ד:

צו דין משאשטוה קטן שאין שבעין על שבעת' ש"ד כ"א הוה'
כשהניע' לעכו"ם הפשוטות וגם קנין של קטן אינו כלום
אם יש לגדול תביעה עליה אימת שלמים ושבעים שלא יקרא
אברה מדעת. דין אומן ואפ' א"ס נ' לקח דין ששנים כרא"ל
לענין תביעה ובעיה שזמיונים לזכה וכמה היא משלמת
ואין משבעים לזכה משכורת ומוניקים חותם מנ"ס
כשנותנים מרס:

הלכות גבירת מלוה

ויש בו ר סימנים פסימן ציו עד סימן קיו:

צא דין קטנוי על פנקסו הינו שבעיה אחר לפקודתו
לפרוע או לכו' כלב התנותי אומר מלמתי במקבאי
שנתן ויבעול ויורס לל כחן לל ויש בו כמה פרטי דרומ'
אימת שבעין וכו' ולמין סניסה. דין מי שהלוה הוללות על כתבי
ספריו. דין פנקס אם יכול להלוה על ידו ומתמייס קטנים
ודין קטן שכר פועלים. דין בע"ה שלקח סירות מסבובי:
צב דיוול של הסודר על שבעה כמה קרול' אחר ורימת
שכנגדו שבע ועול' ויש חילוק בין כופר במלוה לכופר
בפקדון וכן יש לו עדים לשבע ע"ד לשבעה מדבריהם והיסת
אשכרו כפי' על מי שורע שור עבר שבעתו. דין החסוד
שהיה שטר על התמוזים. דין מי שמתחייב שבעת היסת
גדולה להפקד על התובע והתובע שטר או שהיו קטן אם שבע
ולקרקע כעשה סודר ורימת סודר הקסוד לכסרותו' ש"ס אחר

צח סדר גבוהת הסובי יין שטר וכן וספק וכן להבזר רחיה
לפסול השטר ואם מילוקין בין קרקע למעשלים ושאלן
יודדן' לגבטו עד שידעוהו ואם הוא מחקום קרוב כו' ואם לא
כל בנמינו. דין חלם ודין אדרכתא ושומא והורדה וכילד כותמים
אומה:

צט שבעין ללוה חקקת הנאוני' כשטוען שאין לו ושלח
עשה שום ערמה ואשר' חסר תשי' ידו להבזל ואם לא
השביעו להבזל וכולל להשביעו כל' לו יוס ומשמיעין על מי שודע
שם לו בכסות. ואם לו ב"מ הרכה שבע שבעי' א' לכלול' יחס
כראה שם ללוה מיוון כידו ואחר של אחרים הוה' שכל מה שמלכ'
ביד האדם הוה בזקת שלו חן מסרסור ואמנוג במקן' חוקה זו לז'
אחריון. אם שבע מלוה להמוקדס ליתן לו להב' מה שירוס
ושבע כן ב' מה שחומר כו'. דין ראוון שלק' משיעין בדר ואחר
שהוא של לוי בעל חובי'. לז' שהחוקק לעני כעני כל וחרס כמה
(ושאלן לו) שאין להשביעו וכן להיפקד' י' מוחק' לרמיה ויש לו
דאין להשביע אלא כוסין חושו כפרחות לשלם. אם הכרית
כל אשר לו וכתן לקרר או לבני קטן שמויבי' מהחוקק הקרן חלל
לא מה שפרתו בו ואם כראה לבית דין שכוון למתנה גמול' קנה
המקבל

סימני הספר השני משפט דלכות גביית מלוה

קן כופין את היתומים למרוצת חוב אביהן מקרקעות ארצו... קן כופין את היתומים למרוצת חוב אביהן מקרקעות ארצו... קן כופין את היתומים למרוצת חוב אביהן מקרקעות ארצו...

המקבל אע"פ שכונתו היה להכריז * דין מי שקנה קרקע והתני... המקבל אע"פ שכונתו היה להכריז * דין מי שקנה קרקע והתני... המקבל אע"פ שכונתו היה להכריז * דין מי שקנה קרקע והתני...

קח שאין נזכר מורשי הלוה מלוה ע"פ שהיה חייב אביהן אפי'... קח שאין נזכר מורשי הלוה מלוה ע"פ שהיה חייב אביהן אפי'... קח שאין נזכר מורשי הלוה מלוה ע"פ שהיה חייב אביהן אפי'...

קב דמי דמלוה לגבות מבינוני דהלוה ונשל ליה שמיך *... קב דמי דמלוה לגבות מבינוני דהלוה ונשל ליה שמיך *... קב דמי דמלוה לגבות מבינוני דהלוה ונשל ליה שמיך *...

קג ג' שאין שמיך קרקע של לוח סבי הוון והאין כו' ואפילו... קג ג' שאין שמיך קרקע של לוח סבי הוון והאין כו' ואפילו... קג ג' שאין שמיך קרקע של לוח סבי הוון והאין כו' ואפילו...

קד דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קד דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קד דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם...

קט כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים... קט כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים... קט כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים...

קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם...

קי כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים... קי כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים... קי כה"מ ק"מ תבואה דבין * כהכפי קטנים כפי' א' מנ' דרכים...

קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם...

קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם...

קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם... קכ דין ב"מ מוקדם ומאוחר שהולכין אחר וכן ההלוואה ואם...

סמיני הספר חושן משפט הלכות גביית מלוה ה

קיש דין המלוה שמכר כלל עותיו בכת אשת וזוהר הלוקח ומכר
אל מהם לחקר דאם אותו ח' שמכר הוא בינוני רגל
גובה ומהשי רבה גובה מלוקח ראשון ואם לא היה בינוני גובה
דוקא מלוקח ראשון . ואם פקדה הלוה שגבה מהעדוה
ומכר . דין מי שהיה עליו כתוב אשם ונכס ונזקקן ויש לו
עדות ובכונתו ויכורו ומכרין מלוקח בין אם מכרן לחדש ח'
או לשלש שנים אדם וכן שמכר בכת ח' או בזה אחר זה ושלפניו
הנדי' גובה מהיובורות שהמכרהו באתרובה וזוהר ומיהו אם פיו
ללקוחות הראשונות לגבות מהם אין הכ' ואם יכולן למחות
ברדו ואם מכר עידות באתרובה וזוהר הלוקח ומכר ויכורו'
ובכונתו ואחר עידות ויש מילוק בזה דאם מת המוכר דאין אינו
יכול למיחד שער קנין של הויכורו' להמוכר ויש בכל זה מה
פרטוי דויט ע"ש .

קב דין המעות שהן בארצות הללו על שניע ליד המלוה
ואם אמר לו המלוה זרוע לי חובי סתם וזרועו וזכר
דפסוד ואם אמר זרוע לי כעדות נטין דתלו בו כתיב וזכר
המלוה או הללו . דין אם אמר המלוה הילך מעותך ולא קבלם
מירו או שאמר לו הנס כרורים כתיבי כל ועול מעותך וזכר
דין אם פרע לשאת המלוה שגבאש וכתב בתוך כתיב וזכר
דין המלוה שאמר ללוה כהנעני ומן הסעען שיעטעס כן
למחלות שבר וזכר שדמי כאונסין כנתיבאש כהסו כזו
כתוב המלוה :

הלכות העושה שליח לגבות

חוב

וישבו סימן אחד *

קכא בו יתבאר דשלומו של אדם כמותו אם נתן הלוה המעו'
ליד שלום המלוה ה"ל כאלו מסרו לידו ואם לאכר מירו
נפטר הלוה וכן נפקד עט שליח המפקיד ואם משפטי השליח
שיעשהו כשאר אדם נפדים או כפני הלוה ואפילו הוא עבד או
קטן או שא"ל ללוה שלח לי כד מי שתרצה וכו' הרכה פרטוי דויט
דין אם כופר המלוה בכתב ודו שכתב שישלח לו ע"י מעותיו או
שאר כסירות שיש בין מלוה לשליח או בין לזה לשליח ואימת ויכול
הלוה להנעט את המלוה או את השליח או המלוה להשליח או
להלוה ואם יש להשליחות לך נעט בעדות שאינו יכול לפטור
למלוה וללוה מן הנעט דין ראובן שאמר ללוי מכה אתה מיב
לי גבור לשמעון ולוי חומר כתיבי ושמעון חומר לא קבלתי דה"ל
דין שליח הכל . דין מי ששלח שליחו למשכן לו משכון ומשכון
ואינו יודע אכל מי או שרצה להחזיר כופר או שבוה למשכון אכל
סלנו והלא כופר . דין מי ששלח למלוה שלו מעות ע"י שליח
והשליח טוען שנתנו לו ע"י אמת . דין מי שלוה או שפרע ע"י
שליח וכופר במקט :

הלכות הרשאה

ויש בו ז' סימנים מסימן קכ"ב עד סימן קכ"ט :

קכב בו יתבאר דלף אם עשה המלוה או המפקיד שליח
בעתים מ"מ אם ירצה הלוה או הנפקד לא יתנו להשליח
דמחאות המלוה או המפקיד או ובעל השליחות קודם שיתן
הלוה או הנפקד ליד השליח דאו השליחות בעל דאו אם יתן לו
הלוה ויאכס מירו ונעך לחזור ולשלם להמלוה א"ל כנא כהרש"י
שכתוב בו שהקלו המלוה להמורה אג"ק ויתבאר גם כן כופר
הרשאה ואימת ויכול לבעל השליחות ולמנות עוד שליח ואם ירע
השליח או הכתב בעיטול ונתנו או דטו ונתמייבו מה ד"טו ואם
כתב ויל דדון המק"ל או השליח או פרע מנה מהתוב שזכה לנספ
אם יוכל לדין על כולו ושליח המורה להחזיר להמורה המוכ"ל
שהולות על התוב ושליח המורה ראשי להחזיק הממון לעצמו חף
שכתוב בהרשאה אכסין לנספך ומי'ע'ע'ס קור הנפקד ולזה
להמורה על הפקדון שמוכרין אותו מירו . דין ראובן שנתן
לשמעון הרש"י לקבל מעות מלוי כצורו וששמעון יתן לראובן
תמורתם כצורו ואח"כ הלך ראובן למקום לוי שיתנה לו שמעון
המעות שהדין עם שמעון . דין בעל בככס אשתו ח' א'
מהלחין ח' א' מהשותפין אס לריכין הראשה כנאש ח' לתבוב
כולה : אם הג' ראיין המורה אינו מכוון לעובי המלוה
או המפקיד אס זוכה של פסנו :

קכג מדוי' אין כותבין הרשאה על פקדון שציר מכירו שכפר
בו ולא אמרה ע"ס כ"א אקנע או על מלוה בשער
במיתה ובמכירה וקני לך איזה ושיעבודי' ואי"א שכתובין על
הכל אפי' אמר ע"פ שכפר בו מכירו אכל אין מרשין על מי
שנתמייב שצוה גם לא על שיתבע לחברו אלא על הממון שעליו

התביעה
א
ב
ג

פקקעות לעבד אם יוכל המלוה למחות דין ב"מ סבא לטרף
ויש הרכה לקוחות שקבו מהמלוה האם הלוקח מכר שורף מהאחרון
או שני אחים שחלקו ומכר הא' ודין מלוה שתם על שער מכור'
אל לזה או שיהו נמצאו אותו מכור ויהו לו שער על אותו קרק'
אם יוכל לערו' ח' אס' מקקב' וז' דין לזה שנתן ככסו במיתה
ע"י להחזירו בו מילוק חס כנתנה ולא קנעו זמן לחזרה או
שקנע לו זמן . דין אם לא כתב המלוה לראשונה וקנה והורוה
דין מלוה ומכר ח' א"כ בכתב לו לראשונה מכר או נתן
השערות לאחר או שהלוה ללוה שלו מכרו ככסיהם אך גובה :
דין שני מלווים רבאו לגבות כח' מהלווים ללוה . דין ראובן
שנתן ככסיה ומסירה ללוו ש"ס שצדו על שמעון והולית יהודה
שער מוקדם על ראובן ואחר שמה שלם לשמעון היה ממנו
דשמעון לו ראובן כשערות משום תקנת הסוק וכו' כס' מ' ויש
בכל אלה פרטוי דויט ע"ש :

קכד דין ב"מ שאין שורף מלקוחות מזה שקנה הלוה אחר
המלוה ומכר ח' א"כ בכתב לו לראשונה ואימת אמרינן
בלקנע ט"ס ואם לא כתב לראשונה וטוענין הלוקחות לראש
אלוה קנה ומכר' דין הנתון ככסו מהיוס ולאחר מיתה ולא
בדעוה הכספים שהיו לו בלוחה שעה על מי להטות ראיה וכן
בשני מלווים ללוה ח' ולא כתב ללוה ח' לראשונה וטוען המוקדם
דקודם שהלוה היו לו ככסו ח' ידן ראובן שמה שמעון ולא כ'
לו לראשונה והיה לו בת וירשנה דין המלוה מוכיח מהבעל
והבעל הלוקח ככסו אשתו :

קכז שאין ב"מ שורף מלשון שמכר הלוה אם לא ששכרם
להמלו' אג"ק וכתב לו ללא באסמחא וטוענין
דשטר או שהקנה לו מעכשיו ובזמן הזה תקנו דלא מהני שערור
אג"ק משום תקנות הסוק ודין' שלח שורף מלוך' אכל ב"מ מוקד'
שורף מהאומר דלית ביה תקנת הסוק ודין שערב אג"ק לא
בענין שהיו ככורים במורה וכו' כד מכר הקרקע ואפי' אין לו
קרקע המלוה מקנה להלוה קרקע בתוך שדיה לטרף זה ואפילו
לא ידעין לו קרקע כלל הדוחות בעל דין כמחה עדים דמי :

קכח דין המלוה אינו שורף מלקוחות כ"א כד' ואין הלוקחו'
יכולן לדרושני איבנה ללוה מתלו' אלא הלוקח יושעל כספו
להניח הלוה לדין אם לא שהו במקום קרוב ושבע הלוה שאין לו
והמלוה שלם כפרע ולא מתל בו' . שהרשות ביד הלוקח להשליח
המלוה כמעט בו' ואם היה להלוקח ב' עדות ושורף האחד וכנא
לשורף השני רבה לסקו גם מהראשון בו' . הלוקח שאל להוסי'
על המוחא וזין החוב יהיה כולו פדוה דאין שמעון לו . שהמלוה
י"ל אכלהו בלא שמת ע"כ הלוקח שא"כ כנא לשורף מיתומים
כ"א כס' ק"ט . ג"כ שטעו כשמו ככסו לוקח למלוה :

קכט דין ב"מ ששורף מלוך או ממקבל מתנה או מיתומים
לפעמים גובה חמי שבת והמרות ולפעמים גובה כולו
למשנמי' אינו גובה מהשבת כלום ויש בו כמה פרטוי דויט אין
הלוקח מור' לנבו' השבת כ"א מנכ"מ דהמור' יאס מה ששאר כיד
הלוקח אין בו שיעור שדה או גובה דין יתומים שאמרו חז"ל שהכתבו
הש"ד והמלוה חומר אביכס קטטור ויש מילוקים בין אס עשה הש"ד
להמלוה אסותיקי או לא ואם התוב כדו שהדה והשבת או לא ואם
התנה המוכר עם הלוקח שלא ירע עליו אחרות בו' ע"ש . אם
שוקרה או הוליה ביד לוקח ראשון וירע על העליונה לטרף מלוך'
שני כשער המוקר :

קל לוקח שנטרף ממנו שדה חזר ושורף מלוך שקנה
אחריו ורובו עמו כדן המלוה עם לוקח ראשון . אם
לקח כפירוט שלם באחריות ומכר מהמלוה שיתן לו כס' מהשפת
כני ענב' הוא המלוה כריד שיקח הכס קודם שערף :

הלכות אפותיקי

ויש בו ר' סימני' מסימן ק"ו עד סי' קכ"א :

ק"ו דין העושה לראש בכתובת' או ב"מ כתובו אפותיקו סתם
או אפותיקו מילוק בין שיהו עבדו ושאר מט'ט'ין שכל ח'
ע לו דין ככסו עצמו לענין אם מהרה לאחר וזיהא כשאר ביד
הלוקח עד שעת צורפ' . דין איסור הנחה כגון שפרע העלית על
כתה . דין אם שטר עבדו עבאו אפותיקי ואין למלוה לגבות
מדבר אחר ואם הקדשו קודם דמיס אינו ממקניע . ושוכל מקום
פריך פריין כדכר מושא דדין קדושת הגוף אינו אפקיע מדי
שיעבוד :

ק"ח דין לזה שמכר ח' שדות לטעם בזה אחר זה וכתב המלוה
לשני דין ודברים אין לי עמך וכן אשה בכתובת' אם
התוכר נד נדה ח' הרי הספיד לנספאו ואם פתוב נד נ' השדות
כדו המלוה גובה מהראשון וראשון יתע' וטו מהמלו' ומלוה
מהראשון עד שיעש פרה וכן אם היה החוב כגד שדה ח' ומתא
השדה שקנה הראשון אינה שלו או שהיתה אפותיקי מסורה לחוב
אחר ונאק מיד הראשון והראשון חזר על השני בו' :

סימני הספר חושן משפט הלכות הרשאה

התביעה - אם הרשאה לכוונת אחר זה על הלוואה והוא לא נתן לחבירו על פני עיקר ואין המורה יכול להרשו' לא' אם לא שהתנה עמו שאין המורה יכול לתקול להתבע החוב או הבעוה חפ' ח'ל עשה בהובי כחונך - אם בתחייב המורה בעוב' המל' אין המעוה וקובעוין וכן המורה אינא לטבע ואם בתחייב המתבע בעוה שמינו יכול לטבעו עד שיבא המורה ויתרם תחילה - דין אימת יכול המורה או קרובו להעיד וזו הוא כשר להיות מורה ואימת מותר להיות מורה שלא יהא בכלל מ' ואשר לא טוב עשה בעמיו ואין עינין מורה שלא בפניו ואף כותבין הרשאה על מתן שלא כל יודו מעולם ואיכונר הדבר שהעד התמו' בעשר יהא המורה ואיכונר לטעון עקר :

קבר שאין המתבע יכול למנות מורה והוא יסב בביתו אם לא שהמתבעין הן גמ' או שאין עולמין להקטופי הדיוט' :

קבה בו יתבאר דלדון אחר לשמעון הולך מכה זו ללוי מה שאינו ח'ל מיד שנתן לו ח'ן ראוון יכול לתור בו וכה'ג' צסיקון אם הכפך נעשה הוחזק כפך ואם התורו לו שמעון שהעני שחייב שמעון באחריותו אם לא שהתורו מתחת אוהם :

קכז דין אם חזר הלוה להשליח המור לי המעוה או אכסור לך החוב שהני ח'ל דלא יכול לתזור לו ובמתנה לא קוי הולך כוכי וכתן יש בו נגלות וכו' כי ג' מורים דלי' לתור בו אם אחר שנתן הלוה המעוה ליד השליח בא עם המעוה לחלו' וא' לכה המעוה שאלך מלוה הלוה לתכס' לך וזו' ח'ן חוקים בהם בחובי אמת חייב לו ויש בו הרבה חילוקים אם אחר ראוון לשמעון הולך מכה זו ללוי כמתנה ומה הוחזק או שחתו עניהם קודם שנתן אימתו וכן למורה המקבל או ליוצאי נותן ויש חילוק בין שהיה הנותן ברית או לא אם שמת המקבל בחיי הנותן או לא :

קכו בו יתבאר דמי מעמד שלשתן והוא חס ראוון חייב מכה למשמעון ולראובן מכה בוד לו ואחר ראוון ללוי המכה אמת ח'ל תכופו לשמעון כשהיו במעמד שלשתן אין אס' א' יכול לתור ואס' בעסקים עדיין באותו ענין ואס'לו טולר המקבל אחר שנתחייב לו לראובן ות' תקנו זה מסכי תקנת העולם שיתפרעו זה מהות כקל' ח'ן עני' לקנין זה ולמה יהנה מ' מה אחרו דלא יתנה א' לא כס' להמתנה ביד המומח' מעות בפת מעמד יחד ועוד כמה ענינים דלא מהני קנין דמעמד שלשתן מהני ח'ן הנותן לח'ן לומר שח' ופרעו' ח'ל' : דין שנתחייב המומחה לח'ן לזמן שחייב למתנה : אם העני המומחה ח'ל' או שהיה עני בעצת המתנה או שכתרש' המקבל והעני המומחה לא שדעה המומחה המקבל אם המקבל יכול לתור על הנותן ויש בו כמה פרשי דיוט' : אם נותן ע'מ' במעמד שלשתן :

ואם אומ' המומחה עשימי בחסכון כשכתי שמי חייב מ' קבלתי עליו לח'ן לו ולח'תי שאינו חייב לו ויש בו הרבה פרשי דיוט' : אם הנותן מורה טעמו והמקבל אינו מורה או המקבל מורה והנותן אינו מורה : אם חייב המומחה מתח' השבירות או מתחת השבירות וכתבשה השבירות או שיב' עליו לח'ן מהשכירות מה' זה' ולא בתחייב בשבירות אלא בתמידי כי לא היה נדון להרבה יותר שתי' בעדו שבירות : דין מומחה שנתן ערב להמת' אם היו כעב' בע' ח'ן מעו' : דין מעמד שלשתן ע' ש'ית דהנותן דאינו חייב וע' ש'ית דהמקבל דההני כשעשו מקבל ש'ית לרבר זה ואשרומו' דיתרום יש לו דין שליש ודלות דין מעמד שלשתן בכתב - דין עב'ים במעמד שלשתן ויש בו הרבה חילוקים בין אם העב'ים הוא נותן או המקבל או מומחה ואם הוא אס' מ' ח'י' הי' ח'ן ואלפעמים אס'לו כשל' את שלו והכל הסקדון אכירו חוזר ובעל' החפדון כשיעור מה שנתן להאכס' דין החכמה מלוה ע'מ' לבע' שאינה ריבה מעמ' שלשתן :

קכז דין אם שלח המומחה ונתנה או העבירו ושתדלו אימת כדרך לתור להן והלוה הן הגר ומת' אם יתויב לבגש :

קכח דין המודע טוב על חבירו שלא מדעת אכסור דהיינו כשלא היה לו תשל' הלוה בידו : דין אם פרע לעב'ים בשביל חבירו ואם מכהם העב'ים לטור על הומני' : דין מי שנתנם על חבירו והולכין בו אחר התקנה והתכנה ואם חילוק בין התנם בשביל מה לממן אחר וכפ' יכול לתמו' לה' בשביל כל הקהל ויש בו הרבה חילוקים : דין קהל שעשו קתן שלא כחוק ואם יכול לעכב בשל חבירו מתחת יד' שבת לו הפסקה

דכההוא הכאה דהיאמ' והלוה או נתן לחבירו על פני נמר ועבר כפשו תמ'ם שלח בשעת מתן מעות דלא תאמננה כל' בקנין ובעצב בעשר לא מהני וקיימת גובה חיסענדי דהערב' : דין אם שעבד בתקופת ח'ף להיות עבד מה דרבו וזה כמה חילוקי' בכל זה וגם איזה קבלת נשעת מ' והסודיע לחבירו על מי כיוון הלוה חייב לשל' לו והעברכ' בעד יום א' אינו כלום - האומר לחבירו הלוה שלפניו נשעט אש בעות דינו כעבר' : אם חכר הלוה קרקע ונת' התלוה עלמו בעד' : דין לח'ן כפרעין מהעבר חמיל' ודין שטע' ומסק' שפרע מהעבר תחילה מה דינו ואלפעמים כפרעין ממנו תחילה - דין הפגועה שדרך ל'יסב' הלוה תחילה : דין המלוה שהתנה ואמר חיי שארש' אפרע' :

דין ערב קבלן ודון קבלן או ערב שנאפו וכתבו ביד' אם הלוה לא דיבר עם המלו' ש'לוהיו ח'ל הערב וזה בכל זה כמה פרשי דיוט' : אם אחר הלוה נמלו' ע'מ' שפר' למלו' נשעט נס הער' ואלפעמי' חייב הערב בחוקים שנשעט הלוה : דין ערב שנתקן עין זכוכית הלוה תחילה ל'כ'ל' ואם הביאו בע'מ' אין השמ' וברת כח'ל' שבת דלא נפטר בזה הערב' : אם ענין הלוה שנתן דמי הפרעין לערב ואיזה מקרי ערב ואיזה קבלן' : אם פרע הערב בעד הלוה אימתו טורפין ומשעבדי ללוה' : דין מי שחדר עכר לחבירו שיערב בעדו' : דין ערבות שעשו בשדוכין : דין מי שנתן חלו' לחבירו ע'מ' שיעמיד לו ערב והלכהיהו מיד ולח' המעמד לו ערב דמקרי ערב בשעת מתן מעות' : דין מי שנתן מעות לחבירו למשתית עכר והעמיד ערב בעד השכ' :

קל דלין הערב גובה המלוה כלום אס'לו כשהש' בידו עד שיבי' לראיה שפר' לשבילי וחס כתב המלו' לערב התקבלתי מתך מי מהני לשור' מתקופת דהלוה' : דין אם יש דקיים לערב שפרע וטוין הלוה שכבר פרעו אימת בתחייב הלוה לחזור ולשלם להעבר ויש בזה כמה פרשי דיוט' : דין ערב שפרע למלו' ולא בקש מחנו השער' : דין אם מת הלוה ופרע הערב החוב קוד' שרודו' את היורש' ואם מ'יון בין המלוה הוא ישראל' או עכו'ם שמדרך העכו'ם להדר אחר הערב תחילה ואם פרע ככסות כ'ל' הוי כאילו הווינו דין ערב שעבר בעד ראוון שלוח עם עכו'ם בות' משמעון ופרע הערב משלו וחס' כל העכו'ם ופרע הכל' :

קלא בו יתבאר שקודם מתן מעות יכול הערב או הקבלן לתור בו מתלות ערב אס'לו בשעת כקנין' : שם יש כפירה והדו'תם בערבות בין הערב והמלוה או בין הערב והלוה שדונו ככפיר' והור'תם בעל' יס' ביד הערב לכפול' הלוה להוסיף מהעבדות בהגיע עמן הפרעון אבל אין בידו לכפות להמלו' יתב' את חובו מהלוה לפרעו' והעבדות' : דין הערב לעכו'ם בשביל ישראל' ונתן הלוה להעבר מעות לפרעו' לעכו'ם ושכחם העכו'ם שדרך להתור' ישראל' : דין מי שערב בעד העכו'ם ואין מבור' בלשורו שקבל עליו הגרב' דין מוסיף מידו דהערב' אבל מוסיב הוא לשיי' בהלוה להוסיף מהעכו'ם אבל אם אומר הערב למלוה נשעת הערב' לא תקבלני בערב ובפני העכו'ם אומר הרבוי ערב דינו כעבר' : שכל הערב להעכו'ם בשביל ישראל' אס'לו העלו' עליו העכו'ם יבטח הערב' באוגם דשכיחה חייב הלוה לשל'ן אם לא שהערב מודה שהעכו'ם ספר הלוה ואחר כך העלו' על הערב דמזון גרס ואין הערב נאמן בנעוה מה שהוציא על הערב כל' כ'א' בעדים ויש בו פרשי דיוט' ע'מ' :

דין אם שנס עשו ערבים זה לזה עכו'ם וז'א ל' הפס' מתחת שלא פרע חבירו : דין ערב בשביל דמי חכר או ע'מ' או שערב בעד ראוון שערב שיהיו לשמעון ע'מ' שיעשה לו שטר גם על אשמו או שערב לפרס' של לוח שביאיו לו ח'ן דיוט' : דין מי שלתפי' קב' הדבר שערב עליו' : מי שערב לערב דינו כעבר' בשביל לוח' : טעם דקטין מרש' שעושים כשאמרוימן וכן השואף'ן : אם שמעון חסר לחוב' וקוק' כדי לערב בעדו נגד העכו'ם אינא לה' יומ'ם לטעור כפשו ח'ן שית' וקוקים להעכו'ם ומת שמעון חסר כך והעכו'ם לא תבע המע' ועתה באת לח'מו' שמעון לוקח ח' וקוקים ככחובתה והערב מאיב' אולי יעלה העכו'ם : דין אשכדוסים שנעשה לטור' רבה לח'ן הפרס' לראובן שהיה דגול הער' לח'ן לו ער' שנעשו לו ערב בשל' לא תקבלו הער' כשנאפו' שהוא יכרע לו :

קלב דין אשת איש ועבד שערבו לחבירו או שנעשו קבלני' שאין נזכין מהן עד שתאמ'ן וישתמרר העבד וקטן שנעשה ערב ח'ן נזכין ממנו אס'לו לכשנרדל' : דין אשה עבוה שערבה לחבירו וכשת' : שנים שנעשו ערבים בשביל ח' אם יכול להוסיף כל חובות' : אם ח' ערב בשביל שנים ופרעו' שיעור קוב' ח' : אם פער התלוה את ח' משני ערבים שלו אם גם ערב בשני פטור :

קלג דין חילוק סימני חלק ראשון

הלכות ערבות

וישבו ר' סימני מפימן קב' עד סימן קל"ג
קבש' דהערב בשעת מתן מעו' הפקע' ח'ע' שהו' אס'מת' :

מתכו :

סימני הספר הושן משפט הלכות חזקת מטלטלין ו

הלכות חזקת מטלטלין וישבו ג' סימנים מסימן ק' עד סימן קס'

שאלו עשה פירות אלא אחת לנ' שנים כגון כמות שזו או אשכול
מטה שיש כנ' בית סאות ו' אילנות בשדה זו מסאה פלוני ו'
בשדה שני' מבית סאה שני' וכן בשלשית או שהיו מסורת או
מנוממת יותר מסדרתן דהיינו ו' לבית סאה * דין מי שהתנו'
במקום שאינו שמור ואם התנו' א' באילניו ו' המקום בקרקע וכל
א' אחד כולי עליו ומי שהתנו' באילניו ומירי :

קכב בו יתבאר לפעמים א"כ להחזיקה ג' שוהמינו כגון שיש
עדים שהמערער סייע להחזיקין לשעון כל פירות על
כתוסו ולהלוכו לביתו או שיתנו' על להמערער כל פירות
דרך דודין וקבל ואם טען המערער לפירות הודתיו * אם
כפל כותל שכן ראובן ושמעון ובכזה שמעון והכניסה לבגול
ראובן וראובן סייעו דהיי חזקה אש"ל שהיה בעשות * דין חזקין
שפתח לחצר שמעון בסניו * דין שנים שחלוקים בחזקה וטוב
ואחד מהן קנה או שבר מחבורו לשנה :

קכג דין המחזיק בבית והמערער היה במדינה אחרת ומהני
אם השורף מנווי/וההכל הולך אחר סופן דנ' דלאס הים
בסופן במקום שיכול למחות הוי חזקה ואם לאו לא הוי חזקה
ואם לשוף ג' שנים כאל למדינה וזה ל' יום ולא היה בבית שיה
מחזיק בו ויכול למיר הוינו טרוד בעסקי * דין המחזיק
בכפסי רעושים וכו' ושוטים או כאל מי שברס מחמת סכנת
בפסו :

קכד בו יתבאר המחזיק של ג' שנים אינה רכובה להיות דוק'
במחזיק אחד אלא אם היתה מ' או ג' המחזיק כל א'
גנה וקלחו בשער שיש לו קול וה' להמערער למחות ה' חזק'
ג' שנים הן שהיו המחזיקין שותפין הן שהיו אב ובנו ולקח מבני
המחזיקין א' כפי המערער שנה הן שהיו ג' שמכרו זה לזה או
המחזיקין א' ג' שנים שנה ראשונה בפני בעל הדה ואניה בפני
בנו ושלישית בפני הלוקח מכנו ושם חילוק בזה בין מחבר הבנ
שדה זו ככלל שדמות ובין מכרה בפני עמה דהו היה לו להמחזיק
להזהר בשערו אבל כאל שער אין מחטרפין אפילו אכלוהו כל א'
ג' דהיינו א' א"כ ומשי בד' : דין הקדושה המערער
אלא בשער לאחר שאכל המחזיק שנה :

קכה הכיח המחזיק עדים לענין חזקה ולא כיוונו דעות
ושבין חושין ושערוס אמרינן דלא דקדוק ולא מקרי
הכחשה ואשם לא הניח המחזיק עדים על כל הנ' שנים פריד
להחזיר הפירות שאכל בכל השנים שמערדין העדים שאכל ויא
בזה פרטי דניס * דין חזקין שמערדין כל א' על שנה עם עור
אחר ודין אם השכיר המחזיק לאחר שמוציאן השכירות מהשוכר
אף שכבר פרע להמחזיק :

קכו בו יתבאר שיש הכיח המערער עדים חזק' ג' המחזיקין
אל זה שאמר בפסוק פלוני מחזיק בשדה שלי בגזילת
מבעלת החזקה ופלוני היתה המסא' במדינת אחרת ואפילו אחר
להעדים אלא תאמרו לו מחמתי דאמר' חזק' בית ליה ויש כזה עור
פרטי דניס אימתי מבעלת החזקה ובאיהו לשון שתייה וכמה
פעמים לריד לעשות מחאה ודין כתיבת המחאה * דין חזקה שאין
עמה טענת לקחיה מחד או כיווא' בה דלאו חזקה היא * דין הכח
מחמת ריבוע ויש לו עדי' המחזיק בה אגו' וואפיו' הוא לא התנו'
בה כלל הוי חזקה וכן דין לוקח כה אגו' וואפיו' הוא לא התנו'
לומר שהקרקע לא היתה אלתו דין אזה המחזיקה בקרקע על בעל'
ואח"כ בא כזה או הלוקח ממנה ומחלוקים עם ורשי בעלה * דין
אם טוען המערער איד טוען הוא שלקח ממני והוא לא היה עמו
במדינה * ואם מודה המחזיק שהיתה על המערער אכל מכרהו
לאחר ולומר האחר מכרה לו ויש כזה הרבה פרטי דניס * דין
אם הכיח המערער עדים שהמחזיק היה רובא לקבות ממנו או

המחזיק הביא עדים שהמערער יעלו שיק' אותו מהמוב' ששכר'
לו או א"ל המערער שיקנה לו מהמוב' ויש חילוק בין כוסר
המערער שיעלו או לא * דין מי שגסס קרקע ב' פעמים ותובע
להמוב' במעות השניים * ואם טען המערער שקדמה קניינה
מהמוב' לקניו' המחזיק ויש בו הרב' פרטי דניס ואם שנים עורדי'
על הדה וזין לא' מהן דרואי' אוכל אחד מביא עדים על החזק'
שדנין כהכל דל' יום נבר ואם נבר הא' וואח"כ הביא השני עדים
ואימת טוען ויחזר וטוען או מתר' דיבורי' או אשכ"ז שוענין
בערו ויש בו כזה כמה פרטי דניס * אם הביא המחזיק שער
מקויים שקבה הדה ובורה שאלא מוויף אלא היתה בידו עשר כפר
ואפילו ולקח זה במקומו * אם הביא המערער ראויים שבעלו החק'
שקנאו ממנו בלי קנין חזק :

קכז בו יתבאר שיש ראובן מכר שדה לשמעון והוא לוי אתר
מעדי השער תו אין לוי וכול לערער ולהכיר עדי' שאלר
היא וראובן גולה ממנו וכן אם תמס לוי בעד בשער שכתוב בו
שעשאה שרה זו המערער עליו לקוח' מרד כסר ראובן בין שעת'
המערער או המחזיק או אחר למימן כסר ראובן * דין אם
אמטרופוס או ב' דוכנו אל ותמוס בפני ה' בית דניס * המחזיק
התמוס בקיו' השער וכול לערער סיכול לומר לא ידעתי מה
גנף זה השער מה' דין שגנה להמחזיק הקרקע * ואל
המערער

קכח בו יתבאר דעל מעללין שכיר האדם באופן לומר שהן
לקוחין בידו אפי' אם מי שמערע' עליו ואומר הפקדתינהו
לו ומכר עדי' שמערעין שהיו עליו ואפילו מעדין ג' כאל לירד
במרות פקדון אם לוכא עירי ראייה שמערדין שראוהו עתה סמוך
להתביעה ביר המחזיק באופן לומר לקוח הוא בירי בנינו
דהזכרתי לך ודוקא בכר שאין עשו להשאל ולהשכיר ואם טוען
המערער בגובן הן בירי לאו כל כוניהו לאחזוקי אפניו בגנבי
ויש כזה הרבה פרטי דניס :

קכט דין חזקה שמה ברבר שהיא חזקה שפלוני מבט' או
שאר טענה אפי' אם אינו עשו להשאל אין לו כו
חזקה אפילו לא ידעין איד באל לירד רק שיש עדים שראו עתה
בירי והכירוהו שהוא על המערער ויש כזה הרבה חילוקים *
דין אם ירד החזקין מחומתו ובסתא בירי אחר שירד * דין כן
החזקין ויש חילוק בין כאל בעט' אפיו או בפענ' עלמו ובין כמני
אפיו או לאחר ליתת אפיו :

קכ"א דין המחזיק בכר שוכל להלך הן כמה הן עבד אין
לו חזקה לחזיקין שמה מעמדה ככסו לראשיתו והחזיק
בה * ודין אם עבד עבד אפיו הולך או המחזיק הן ג' שנים :
קכ"ב מושגת לשון לו כליו בבית החזקין ה' ויחמה כהן עד
שיכא בעל הכלו שלי ודוקא בכמה לו החזקין בעלמו
וא"ל פתח הולך עליה אבל אם א"ל עליה או שהחזיר לו אשמו
או שנתקף לו בבית הא"ל והמשתה וככתיב מכבדת עבד' אל לא
ושתחם בהן :

קכ"ג דין היורד לתוך שדה שכירו בפני עדים ולקוח שירותיו
ואומר שמכרו לו והלה טוען בגנול לקטן באופן המחזיק
והש טוען שקט גם הקרקע אינו באופן * האומר אלק ואכרות
אילנות של פלוני מחזיק בירי :

קכ"ד דין שנים שאחזיק בשליה או ככל כיווא' בו או שהיו
רכובים ע"ג כהמה וכל אחד טוען כולה שלי כל א'
ובני עים לו בו ואין לו בו פחות מחז' ויתלוקו שבעות ככ"ק'
ואם הוא רכב שיפסוד כמותו מחז' חילוקין אותו בדמים *
אם הכיח של א' ולקח לא' לירד א"ל ומחלוקין בכלי הבית הרי
הן בחזקה הכה' ויש בכל זה פרטי דניס * אם תקפ' הא'
לכירו ושתק תחילה ואת' לומר או שער השכיר ותקפ' או אלא'
הא' השכרת לי עתה אחר שהיו מחלוקין תחילה * דין אם
הקדו' הראשון קודם שתקפה ואם החוקף טוען כני ואם תקפה
בדבר שאל' ודאי רשאי :

קכ"ה דין שנים שחלוקים בכר דין חזק' אם הן מחזיקין וכל
אחד אומר דלדי הוא כל דל' יום נבר וטוב אין השני
רשאי להווי' מירו אם לא בעדים שהיה שלו * דין אם בא
שלישי והטעם ואומר שהוא * דין אם נקס הא' אשכ"ז
מחזיק בו שאין שומעין לו אם ב' באים לירד כל א' אומר אני
קדומו ונכר הא' ואח"כ הביא השני עדים שהיו קרוב יותר *
דין דבר הסמו' חלוקים בו ולא תפס תד מיטיבו והוא דבר שאין
שיך בו חלוקה כל דל' יום נבר :

הלכות חזקת קרקעות

וישבו ג' סימנים מסימן ק' עד סימן קנ"ג

קכ בו יתבאר שקרקע היודע לראובן בעדים שהיתה בחזקה
אפי' ויש א' והוא עתה בחזקה שמעון וטוען שלקחה אין
שמעון כאופן א"כ המחזיק בו ג' יום נכר בעט' שלקחה מראובן וזהו
כאופן לומר שער היה בירי ובדתינהו * ואם טוען שיש לו עדים
ושער אס לריד ג' לקיים השער * דין חזק' ג' שערך להיות
תדיר' ולזהו עדים וכולים להעיד ע"ז ויש כזה הרבה פרטי דניס'
וחמי מהני ערות השוכר שדרו בביתו ואם לריבין לשכור בשער
ואם א' דר בו אגו' ואל' דר' או שעה שוכרים שדרו כל א' אשכ"ז *
דין הכותב שמו על מקומו דניס * דין חזקה הקנייה ומקומות
דניס שאין דין כהן ויש לו לילה שמהני חזקה אפילו במסר ארסין
ואם עשה בה דבר שרעילין השותפין להקפ' בו * אם המחזיק
טוען כנגד היתומים לענין שבעה * אם החזקין בקרקע שיש
עלו שבעות טוב או כתיבה :

קכ"א בו יתבאר אם לריד גם לשדה בעל חזקת המחזיק
ג' יום מוס לירד או פני כנ' תבואות ושבעים שיהי'
מפרדותיהן ג' רמוסין אלא לא במק' שנוגין לרובע שנה ולהוב'
שם * דין אם מושבין ה' שנים משעת כניס' לכור' ולחזקת או
משעת אכילת פירות (וכן כנתי' אם קושבין משעת כנין) ואם
כל א' עליה וכלק' א' הוי חזקה * דין שדה שאי' ממת'
שחזקה על א' היה בעטין' פירות עליה ואם הדה נענ' אילנות
המערער

סימני הספר חושן משפט הלכות שותפין ושלוהין

אם המוכר חסר כל נכסיו לת' אופן נו דין מנדות . אף שהמקור ל' דוהק לקנות כולם . ולא מכרה המוכר למו שומר לו ענה זו מחילה או לבנו . ודין הקונה מהעביר כל עבדיו או מכרה לעבדיו או חס המזקן וכולו ללא קנין ויגוע הדין להסכים מהעביר שחבר לו ענה שעלם הוא או בנו והמדרשין ע'ו ודקדוק אם היה יכול למכרה בדמים בלא שתן לו העביר ודין הקונה כולם רשע ואם חסר שהרעה כדי לקנות ויתן או לקנות מה קרובה לשיקר או כדי לתון מה מלך או לבורך קרובה או לתון עמו ואשתו וילדות או שמכר לאשתו וליתומים קטנים ולשומעים והמדרשין ע'ו ספק אזהר וכן הקונה מן הזה אופן בכל אלו דין מנדות .

דין אם סילק המזקן ללקוח ונדע אפ' אש' לו לא היה של מרן וככל אלו דין המזקן וכולו לשלם אלא כמוב' מנחותו ואם לא הלקוח מקריתו ומהעב' ודין מרן ענו לו אחת הסדה ובא אר' ל' לרדו או יבלע ללקוח ודין מרן ענו אף מרן . דין המוכר לת' מהעבירם שלו במשא ומתן ודין אם הלקוח ל' ארעה ולהמקן י' או אף הלקוחות אופן מלמך וכולו ללקוח ויש בו פדיו דיוטס :

דין אם באר' לקנות קרקע אופן עם אחד מלמך מי הוא קודם . דין קרקע על א' הנבין או האילנות שעליו של אחר או הבית של א' והעבירה של אחר ו' מרן דוהק למכור חלקו אף שהנו יכול לשלם לקרן וכן אם מוכר הקרקע שהיה ל' חסמי קודם לשלם ללקוח ואין דין מנדות בעבדים ומשלטון ודין קניונו' בל' וחס' דבר המסביב בין הקרקעות ד' חלואי כימד מבנו יש לו דין משלטון וא' דין מנדות ונס און דין מנדות לבושה מהפקר ולמקדום לענין אופן המזקן יכול לשלם להמקבל מת' וחס' או חרעו' במת' ודין הממסך או המכיר שיהיה אפ' ל' רובה למכ' אף המוכר או המלה י' ל' מרן ויש מהס קודם ואם מוכר הסדה שכלה וחס המזקן בא מחילה ואומר אף א' ו' או א' מוכר ואם הלה לעבדיו :

דין אם הלה על הבית ולא הלה על הקרקע שמתיר או עבדים שאכרה ערה בשותפותו בית וקמת וצ' וחס' שוכר למכר אף הכו יכול לשלם וכן דלונן ענתו מהס הקרקע שלו למצטר ומכ' למצטר אותו ש' אלו א' וחס' לראובן כזה דין מנדות ויש בכל אלה הכנה פדיו דיוטס ע' :

הלכות שותפין

ובו' סימנים מסיפוקיעד סימןקפ"ב

קעו הרהר להשתקף עם סבורו במשלטת או במערת ובפירות וכן החומרים שנתפסו באומנות כבוד מתקין האשתות שלא יוכלו לחזור בהם וזכ' להם דין אכזה . ודין אם לא היה שיהא לשתות הדין חלקים פירות והמספר ודין אם נכבד או חבד מיר' מ' אמת הן ש' זה בזה . ודין אם יש לשותף א' נסתח' ונתן לו שותף השני חפץ שיוציטו לתיבה ובתוך כך נכבד חסן . ודין אם נשתתפו צהריות שיהיה לו חסכוני שיניע לו לנשותו או נשתתפו להלות לעבדים ויש מהלוח לטכרו מעות ואפ' י' והוה לשתנות שכר שחייב באובסו . ודין שותפין שלא לקנות דבר לעצמו ושלא נטה מהנה המדירה ואף יעשה דבר שלא יציט סבורו וחס' נקמה דיוטס . ודין אם חסר חסד עם להס לשתף א' ודין אם עשה קוב' לשר ו' א' חסן דר חסרתי ויציט רובה לתועבו או שחייב שר כבוד ו' מרן סתך לרדור תחת אותו השר ואי' שרפי לתועבו . ודין א' המלך ופטר קובות של סכירו ואחר שהכירו למה לו לעשות כן או שחומר לו שיעשה שכלו כמו בשל עצמו . ודין א' המאשתפין או המתעסקים שעה ספורה בכבילות וירשות או שנגבונול . דין אם שכר את סכירו ושאל ויתן כל המאשתות שניעו לרדו ויהיה לעצמו נצבה קובות פרוע' מהעב' דין א' מהשותפין שרובה להוליך הספורה למקום הדין או לישן הפירות אמת סכירו יכול לעכב עליו אמת ובין להספר מהשותפות ואם רוצה א' ללוקו בלא דעת צבור . דין אם מת השותף או המתעסק שנטל האשתות י' שותף שמה או נאחס' דין שותפים שעה שותפות עם וזשה שותפים להסח' מתקן ואפ' ס' כ' ג' וצ' עסק בהאשתו' דין חסידים סהס שותפין שהן ביוטונ' יחד וכמסר' מרן הסכי נשח' נתן לבד חיד' הדין עם האלמנה לענין חלקה וכן לענין מונכות א' א' ויתירו קהל כנה מתקן האלמנה . דין שותפין שהיה להס חוב אפ' חסריו או שהן חייבים למכר א' יכולים לחלקן ואין חולקין ומו' חסריון בשטרות גר' או צורד דין הפיתון מעות לסכירו ללך למדינת פלוני' ללקוחו לקנות פירות וכן המקבל עושה לקנות אף יכולן לחזור . דין ב' שותפין שום להם תביעה על א' ותבעו' ו' וחס' חייב בדון וכן א' הן כתבעים ויש א' חייב חיד' הדין עם השני . דין ב' שותפין בסוב שחייב

להס העבירי ונגה א' מהן מקמתו מחליפו ע' פוסקורו לעכב לעצמו . דין אם היה לו חיות אפ' עבדיו וכמסר' חיד' שלם הספדר . דין אם השר כעס על א' ואמר להשחי' חלקך הדינע שיפרע או אפר ספודא ורובה א' לחלוק בלא דעת סכירו ולהגיל עצמו . דין שותף סתובע כדו דין שותפות מחבירו ואמר כל אותם שם כן ב' שלי' . דין דלונן שמתקן ששתתפו ובעל א' מהמון ונשתתף עם לוי חיד' רובו לענין הכוונה . דין ב' שלו מ' א' סתן ערבים לענין א' חס' מת' או העני או כסר דין א' מהשותפין שעתן דבר שהוא חוב' לו ולחבירו ואם מת הא' דלא נכע או שהיה חסוד . דין א' שלם אשנים בשטר' א' אמת וכולו א' מהן לטבוטע . דין ב' ונ' סים להס תביעה על א' וחס' להס חוב אפ' עבדיו ודיע קמת וספדא מעכב ואמר ש' חייב לו ואוס' עליו רובו וכורף עם הקרן ולוה האשר שלא יתנו עם רובית וכן אחר עליות שמתייב הא' מחמת שותפות לעבדיו א' הן מכת ערבות או ששועהו כמבין חיד' הדין עם השני . דין אם לקח א' מהשותפים מעות מ' להבטיס בשותפות וליתן לריות . דין כני כרך שקנו מ' ביתד ועמה דוהק א' ללאח' וואל' חלקו שהנה לתן לו ואם ויל' רובה לקחת כמי היוקר . דין שותפים שום להס שערות ומכסו הקהל השערות בעד עם של א' מהן . דין ב' שותפים א' סים א' לק' כנה עיקה סכירו מתקן השותף הלאי' ואומות יכול להשתל' א' מרן . דין א' שקיבל סמורה מסכירו להוליכו למקום חסר וול הסמורה קודם שהוליכו באוזה כך יקבל אותו הסמורה דין מי ששתתף להלות לעבדיו ו' חסן חלקו וחס' לא קאן ואחר כך חסר העבדים אינו מכר יותר חיד' הדין לענין הדין דין א' מהשותפים שהוכרך לנטור החוב באונס . דין א' מהשותפים שרובה להתרחק בשטר' של שותפות למקום אחר דין אחר ששתתקם בשל שותפו' חסם והוליך הסמורה למקום אחר על בהמתו ורובה אחר כך עכר בהמתו או מונבו או פתו' דין אחר מהשותפין שצטרע על מתן שבידו שהוא של חסרים . דין ב' שקנו ביתד משי וכשצלו ללכרה חסרה מהמקל :

דין אם הוליך הסמורה למקום אחר ונכנס בדרך וכדה חס' עמו מהשותפות ויש חילוק בין שותפות לעיסקא :

דין אם שלח את סכירו בעסקו שיעסק כמנס ויתפס בדרך :

דין אם שלח אחר סכירו וקיבל עליו לפדותו מכל המסד ונתפס בדרך :

קעו דינ כוס שאיה ממוס' לראובן ושמתן והסקירוהו ביד עבד'ו ואמר שמעון שאלוה ללווה וליוכיו ללווה ונגדל מסכו על מי לשלם דין שיתוף עם עבדיו ויש בכל אלה הדבס פדיו דיוטס :

קעו דין א' מהאמין או שותף שמיכהו המלך ללווה חומכות ויש לו רשות או הספד מזה חס' לריך לחלוק עם שותף שלו ויש חילוק אם אכזה מחמת אכוסה או מחמת עמלו חס' נוטל חסילה שכר שררו . דין אם חלה א' מהאשתו או שותפו' אומת מתר' מהקאמצ' דין אם א' מהשותפים שרובה לילך ללמוד תורה או איויה אומנות לענין מונכות שלו דין שותף שאמר לעצמו נכח לענין חקון שניעה לו אם היה לו הנאס מהגניבה :

קעה שותף ששק מהמוכס שימחול לו אומותו או לאמצע . דין אם ספר המלך לת' מוס' וארובו' . דין שותף שירר לשהה האשתות ועבדו וכן א' מהשתק בלא רשות בכרה המעשלת אמת וכמה הוא נוטל שכרו או הונאחו :

קעט דין שותפים אומת און להס חוקים זע' וכבר המעשלת לוחר שה' כולו ש' סקנוהו ומאסו או שנתנו לו במת' או שחומר שני שלוסים שלו ושליו של סכירו :

קפא דין שיירה שהולכת במדבר ועמד עליה ניום וטרפה ועמדה א' מהס והגיל אמת חסרין שהגיל לעצמו ואם סהס שותפים ואמר א' לעצמי אני מליל . דין המוכר את הפועל להגיל ואפ' אחר הפועל לעצמו אני מליל ויש בכלה פדיו דיוטס :

הלכות שלוהין

ויש בו' סימנים מסימןקפב עד סימןקפמ

קפב ככל דבר שלוחו של אדם כמותו ואפ' לדבר עבירה אם אין הילות כד' חובב ואומת נעשה שלים שלא יוכל לפדותו .

דין אם עבר הגל' ע'ד תשלמו או שיעשה וקנה ביוקר אומת המק' בשל וכן השלים שקנה שלא באחריות או שלא התנה עם המוכר כמסר טוורה השלפת דין אם עשה שלים לקנות לו עדה ואמר המוכר שלים שמכרתי לך על תכאי שיחזירני לרובאיתו לי מע' והאיב השלתי אתה והמלפת מכר' בשובת ממסדו דלוינו מכור אפ' ע'ו התכאי וחיד' הדין בהסטרות שאכל ממנו . דין אחר שמתעסק ככל סכירו והלוט' עליו הונקות יותר מן הסרגלות

סימני הספר חושן משפט הלכות מקה וממכר

על עסק כזה כמה תריך לשלם :

קפג עשה שלים לקנות לו סחורה דיוק או קרקע או מטלטלין ולא לקחה או שלקח' במעמדו ולאחר לעצמי קניתי או שלקחה במעמד המחש' וקדור בשלימותו אך דוכס' דין א' שירע סחורה בזול ואחר לחנינו לקנות להם ביתד וקבלה ואמר לעצמי קניתי' דין ג' שלי' שניה מדעת משלמו וקנה דבר אחר ממה שזוהו או שולך הסחורה לשקום אחר דלס' יש בו הפסד הוא לשלי' ואם יש בו רווח הוא להמלכ' דין א' אם הוסיפו לשלם במנין או במדה או במשקל או בשעה העכו"ס ומתן לו יותר אומת זכה בתיק השלים לחור או המחל' או שניה' דין א' אם שלח א' לשלם שוקה לו בגד כהקפה ומתן המחל' לשלם המצית למכרו לעכו"ס וכמה העכו"ס שקויב להחזיר המעות דין א' אם פטר השלם עם הכ"ס בקרי' דמיו ממה שזוהו המחל' או שצעה העכו"ס ובכר שנתן לו מחתי'ם והוא לא נתן ריק מחל' דהכל הוא של המחל' ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

קפד שלם שנתנו מעות לא' לקנות מקה וקנה דין במקנת המעות לא' או לשלם'ן אומת איכו קונה תלך א' מהם או כולם' דין א' אם קנה שדה במעמדו בשם א' וקדור ואמר לעצמי קניתי ורובה הסחורה קדור ויכתוב השטר על שמו' דין הקונה שדה ללו' במעות לוי שלם ויכ' המוכר לחזור בו :

קפה דיוט סחורה שניה מדעת בעלי' וזכר בפסות ממה שזוהו אומת סויב לשלם ההפסד ואם נגנב או נאבד החפץ מידו אומת חייב הסחורה לשלם ואם מכר ביתד אומת זכה הסחורה בשלמות' ואומת חייב לתת לו עכר הסחורה' :

דין מי ששלם שלי' למתקן אחר ובתוך כך שלח לו דורוך דהיו כשאג' דין אומת וכול השלי' לקנות לעצמו אותו החפץ ואם יש כסודה כפך המעות (שגורה למכר) דין ה' הכ"ס והסחורה ואומת לדרך הלוקח להחזיר מה שקנה ע"י הסחורה דין א' אם נתן לו כליו לבקרו ולא כזה המקדור להחזירו (או שנתן לו להשכין אצל העכו"ס וזכר העכו"ס המשכין) אומת חייב הסחורה' דין שכר שרכות אם קייב לשלם מיד ואם נכתב השחור ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

קפו הלוקח כלים מבנת האוף לנגד לבית חמיו או שנטל' על מנת למכרם ולאכרו בדרך אומת חייב לשלם ויש בו פרטי דיוט' :

קפז דין שלי' ואותפין ושותי'ם שבענו אירעו או אם או גניבה אומת הן נאלוים בשבועה ואומת לריך דוקא להביא ראיה ובשעת פירעון השב' לעולם כאמתי' דין נתן מעות לחנינו לקנות לו חושין וק' ויש אומ' בסדר ובכסבו מחמת נשי'ם :

קפח דאין שלימות לעכו"ס ומתן ושושקוטן ואם שלח ע"י קטן סוכרו' לקנות מחסונו שחן באיכר ונתן לו הסחורה השמן והאכר אומת חייב החסונו וכן אם איכר הללו' דיש דין שלימות לאפה ועכר ושפחה' דין א' אם הללי' משנה מדעת המחל' דקלאמות בעל' דין שלי' שחניע לו הויק במחויבו מחמת השלימות דפטור המחל' :

הלכות מקה וממכר

ובו ל' סימנים מסימן קפ שער סימן רכ"ז

קפט דאין המקח נגמר בכסדים ואם קנו כהאוי אפי' בלא עדות אפי' א' מהן יכול לחזור בו ודלסי' מחילה ל"א אלא תריכין לחזור ולהקנות זה לזה :

קצ כיכר ואומת נוקלי' הקרקע ככסף ואם היה מל' בדבר שהסנה הלוקח שיקנה בכסף או בשטר ויתן הכסף אם יכולין לחזור בו וכן אם נתן מקנת המעות ותוכב שאר הדמים אומת הוא קונה את כול' ויש טילק בין וקף המעות צמלוה או מכר הקרקע או המטלטלין מכני' רעתם וכדות' לזה וכן ע"ל ובסיק אוווי או לא זכרו מקרי ע"ל גמיר אוווי ואם חור א' מהן ארך שנתלם המעות דין א' אם קונה קרקע במשכני' דין א' אם המלוה מכר הקרקע ללוה וכאשר נתן לו הלוה המעות אחר המלוה אנה אומת המעות בסונו' דין מטלטלין אומת הן כתי' קרקעות דין הקונה דבר מחנינו ומתן המעות ושעה כתי' המעות דין מי ששלל ע"ל וכדי להכריח מכר קרקעותי' אם המכר חיים שלא ויכל לחזור בו יש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

קצא כיכר ואומת נוקלי' הקרקע בשטר לחור אף בלא עדי' דין כסיר' שתי' הלוקח והמוכר לענון קבלת המעות דהמוכר' דין א' אם מכר קרקע בשטר או במעות שיקנה לאחר ל' ויש :

קצב סוכרו' ואומת נוקלי' הקרקע במחוק דגד ובעל ופין או שנתן כדור והועיל או הדם המוכר ואומת מהני המוקה של התשום לחור' דין א' אם קנה שדות הן בשטר מדוכות ומחוק ב' הן וכן בפסירות ואם היו מקנת במכר ומקנה

בשכירות ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :
קצג דין הממכר לקרקע אומתו דיוט' בקרקע לענון קנין כסף ושטר וחוקה ואם עשה קנין בקרקע כדי לקנות המחזיר בה שקנה :

קצד דין קנין קרקע או מטלטלין עכו"ס וישראל או ישראל מעכו"ס במה הוא קונה וכן לענון שכירות דין א' בא' ישראל או' והוח' בקרקע שקנה ישראל מעכו"ס זכות דמים - דין עכו"ס שהיה לו משכון או פקדון בית דין לזכו' ונתנו העכו"ס לשמעון בשטר דוכה לזכו' במה שנידו :

קצה דין קנין קרקע או מטלטלין בחליטין וק"ס וכיכר הוי בחליטין ואומתו מהני החליטין וק"ס שלא ויכל לחזור ואומתו מהני דקנה לפני פסולי' עדות ואפילו' בינו לבניו אם מודים והל'ם שהקנה לו וכמה לריך לחסו' כהסודר שקינין בו ואפי' המוכר יכול לנגב כסודר ולחמו' קטנו' דין מי שלקח סודר שלא מדעת סחורה להקנות בו' שיש ליזון בין דבר הנעשה בידי אדם דהוי' בכלל כלו וכן דבר הנעשה בידי שמים דהוי' פירו' דין אחר הקונה מקנה סודר זה ומקנה ספקר' לי אחר ל' ויש א' קנה' דין קנין שכירות בחליטין וקנין סודר ושכירות ומשכונות אינן קנין כמלה דין קנין סודר שנת מן שקיבל קנין נגדו את אומתו :

קצו דין עכר כעשני במה הוא נקנה : ויש הרבה פרטי דיוט' :

קצז דין קנין במה ואומת קונה בחסדי' או בחסידה אף בחלבה או כרכוב' דין א' אם מכר לו ספר א' ולא מחסר לו אלא חמיו דין האומר משך ותקנה אומתו ותקנה או האומר משך פרה זו ולא תקנה עד לאחר ל' ויש אומתו הוא קונה ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

קצח דבר תורה מצות קנינו' וחו' לתקן שלא יקנו במטלטלין ולפעמי' קנה והנכה' ג"ט קונה בכל מקום ולפעמים כקנית כחסיכה ובחסיכה וכיכר הוא הקנין לחסיכה והנכה' והחסיכה ובארה מקום ומה' דינו במענות חור בו המוכר או הלוקח ואומר המוכר להלוקח בא וטול משוך אומת חייב המוח' כחבריות המעות ואיך היה הקנין דבסירות מטלטלין :

קצט יש דרכים שנוצרות קונות המטלטלין שאין א' מהן ויכל לחזור בו ויש זמן שמעות קונות בו כגון הקונה לוי' בשטר שחמיו'ם הנוש' לחסות הבהמה אף שזה מלה דייבר כדי ליתן ללוקח בשר דבידו (וכן ביני' לקדוה) ואם מת השור שהוא בשטת הלוקח :

דין נתימין או אסטרופוסים שלהם שחכרו מטלטלין אומת הן נקני' שאין יכולין לחזור אם נתיקרו' דין קנין כהקדש וזקקה ויש בכל אלה פרטי דיוט' :

ר דין קניית' מטלטלין ע"י חנינו או ע"י לא' שבו או ע"י שכירות מקומה או ע"י כלו' של לקח או להחזיר ובמדרגה ויש בכל זה הרבה פרטי דיוט' ולריך שיהא' וקודם פירוש דיוט' : דין א' אם לא' כור' א' של' בסלע או אפ' כור' בשלמי' שלע אזי מוכר לך אומת כול לחזור בו דין א' פתח המוכר שכיות יין ומדל' לו הסחורה' הלוקח לחזור מהש' דין א' אם הכני' הלוקח החמור' עשה התבול' לכונו' אם תקנה צוה' דין הכותל כלים מבית הארון לבקרו שאין המוכר יכול לחזור בו ואומת חייב הלוקח באחריות' דין האומר לאחד שזכר לו ב'א' מדרכי הקנייה :

רא דין קנין בדרך שוהנין בו התני' כגון שפסקו הדמים ורש' הלוקח רשע על המקח או שחוק' לו כפו או במסירות המפתח או על ידי שנתן להמוכר פתוחה על המקח שאין א' מהן ויכל לחזור בו :

רב דין קנין מטלטלין או בהמות זקוף כל שהוא אפי' ענין נקיוב ואפי' להיות לו קרקע דיוט' ואפי' הדקק קנה א' א' ויכיר הן קנין כאל' דין א' אם הקנה השדה לא' והמטלטלין לאחר אנה אנה שדה אומת קנה השדה המטלטלין דין א' אם הקנה לחנינו ענדוה וקרקע' ב'א' או ענדוה ומטלטלי' ב'א' או ענין זרעיה' ב'א' והחוק' ב'א' מהן' דין א' אם הקנה בהמה וכלמי' ש'ג' ב'א' או קופה עם' מה שנתוכה ארך הלוקח בהמה או הקופה אומת קנה הכלים ומה שנתוך הקנה ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

רג כל המטלטלי' קונים זה את זה חון משמעות ומשנעות ופירות זרעי' שאין בו מים ושנות הנוף' דל' ומוחן הוא ושעטב נקנה א' א' ואיוהו מקרי מעטב ואיוהו דבר שאין בו מים' דין המחליף חמור או כור חשיים בפרה ושל המושך את הפרה ולא מפך העל' דין המחליף קרקע בקרקע או קרקע במטלטלין או מטלטלין בקרקע או מעות וקרקע ביתד או מעות ומטלטלין ביתד כדבר אחר דין א' אם הקנה דבר שמועיל בו קנין ועבר שאין בו משמיתד או חמורין כיון שבעל' הקנין יבעל' כמו גבי השני' דין שנים שקני' זה מזה להחליף כל אשר להן אם קנהו בית קנין ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוט' :

סימני הספר השני משפט הלכות מקח וממכר

דין דברים שאין בקנה בהן המקח אימת חייב המוכר מהמקח לקבל מי שפרע ואימת הוא ממוכרו ומהנה דין מי שנתן לו המנה בעד המטלטלין והלא אומר מנה זו אפי נובה בסוגו וקוד מהמקח שחייב לקבל מי שפרע ויש בכל אלה הדברים פרטי דינים:

דין מוכר או נתן או מוקל או מוסר או לקנות ממתת אוכל כהנה אוכל אמר שמקבל המקח ואזה אוכל אמרו נביהן אגב אוכלא וזווי גמר ומקנה דין אימת פריך למסור מודעי בפני עדים ואימת לרכוש העדים להכיר אוכלו ולחך ליתבין וזותמין בעדים המודעה דין שטר מודעי שאין בו זמן ואימתו מהני הכיטול המודעה ויש בו הדבה פרטי דינים:

דין כשאמר כשאמר אמר כך במאה או לא הוכר הסכר והכרה לאלו במאה או בנותח או שאמר אמכרה לך כמו שזכרנו ב'ל' ג' או של ד' ויש בהן פרטי דינים אמר קנה הראשון:

דין המקנה למכור בין קרקע בין מטלטלין (או נתן) והתנה תמל אימת אמרתיין עליך לקיים התנאי ואימת אמר' הדיו אשמת' ויש בו חילוקים בין התנה המוכר להתנה הלווקא ובין אפי מירו מעכשיו ואפי פירש או נילה דעתו כפי המכר שמכר אדעתא דהכי ולא עלה בידו איתו ענין דין דברים שכלב ואומרו לא דמוכח בעניני המכר דין אפי התנה שיתווור לו המקח לזמן סתם או שאמר כשהיה לו מעות שיתווור מהמקח אפי הדיו לענין קיום המקח לענין חילת פירותיו דין מקח שנעשה ע"י שליח והיה תנאו כדבר אפי תקיים המקח דין חלונה על שדה והתנה שאפי לא יפרע לו מתן ג'ש' והיה השדה של לענין קיום המקח והפירות שאלו הדבה פרטי דינים אמרתיין ובהנה ערנון ע"מ זה לזה שלא יתווור המקח או שהשגב השער ע"מ שפרע לו לזמן ובתנאי שהתנה עם אפי אפי והיה זה או לא יקנה יתן כך וכך:

דין משק כקוביא ויש חילוק בין דבר שבדור לאינו כדור בין גוס ואפי אפי או לא יתן חובו אפי או יתן לו גוס לא גוס כגון שאמר אשלב במישב אימת הוא אשמת' ואפי פריך לעשות כדי לשלם האשמתא:

דיני קנסות שנעשו כשדוכין שאין בו דין אשמתא דין מלמד שמקבל בקנה שלא לתווור בו וכן מי שחיב את עצמו בזה והיה בחיוב יתן לו ואפי לא יתן לו וירשע דכו דכר שנעש' כדכר ונבועה ותקיעה כפי דיון בו מאוס אשמתא דין שטר ע"מ שכתב בו דלא באשמתא בת'מ או ש"ר או שנעשה ככ' מאוב' דין אפי כדכר לפדקת אפי זה בו מאוס אשמתא ואפי יוכל לחמול דין המחייב ע"מ לתכירו בלא שטר אפי חייב לו או אפי ע"מ כדבר שאינו קלוב ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין מקח או מתנה או מחילה שנעשה באסור ריבית או שנעשה שלא למכור ומכר:

דין המקנה דבר שאינו מחוייב או דבר שלא בא לעולם או דבר שאינו ברשותו ותיקונו לקנות הסופס על שטר שנש' ויש בו הדבה פרטי דינים שכלב אילו אפי דעתו לקנות בכך ויכול לקנות ג'כ בכך דין איכול לשעבד דבר שלא בא לעולם עם דבר שנש' לעולם דין המקנה דבר שלא בא לעולם עם דבר שנש' לעולם דין מי שנעש לקיים המקח ומת אפי אפי כרוכין ע"מ לקיים דין אפי יוכל לחמול או שטר דבר שלא בא לעולם שנש' הוא השטר ואימת וכול לשייר ואימת בעל המקח כאלא יתן לו מה ששיר דין המוכר קבל' לאל ופירותיו לאמר או ששיר הפירות לעצמו דין איכול להנות על דבר שלא בא לעולם וכן לספק נספו מדבר שלא בא לעולם ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין המקנה למו שלא בא לעולם ויש חילוק בין אחר לבנו ואפי המקנה מקנת כספו לכהנה או לעובר ואמר לאל קנה בבטחה זו או בעובר זה או שאמר קנה אתה ובהמה זו או אתה ועובר זה דין המקנה למת:

דין האומר מה אשיר משל או מה שתעלה מזדתי הוי מכור או נתן לך אימת הוא בקנה ואפי מכר הבן מה שירש משל' ללרכי קבורה ומת הבן קודם האב או שהיה הבן חייב לאביו ומכר כספרו ומת הבן קודם האב דנן הבן מוליד מיד הקנסות דין הכותב כספיו לבנו לאחר מותו אימת ויכה בהן הבן ואפי יוכל למכור זכותו מעכשיו דין היתוק קרקע למכורו ומת ע"נ וירש' או מטלטלין ואפי יוכל לקנות ספקין או הלוואה שיש לו ביד אחר דין ראובן שורה משמעון ועשה לשמעון שטר מכיל על שדה שלו באפי לא יפרע לו לזמן וקודם שוכה בו שמעון מתנה ללאו התיכרה קיימת:

דין הקצאה דבר שאין בו ממש כגון דרות בית או תורבתו ותכירו או חילת פירות קבל דין אפי מכר הבית ואפי והתנה ששיר לעצמו דרוס הכל' או ששיר לו לעצמו ולחייב אחר דין המוש' גוף הקרקע לזמן קלוב ומה הפרשי בין המוכ' קרקע לזמן להמקנה אותו למירו' או בין שדה זו למכור' או בין להמכור' ולה

פירות שדה זו למכור' או בין המוכר שדה מחבירו להקנה אפי זו לפירותיה דין המקנה והמכר דבר שלא בא לעולם קמת חייב לקיים דבריו דין מי שקנה קרקע אדעת' שיעשו הק' או שאמר לכשאקנה והיה הקדש אימת פריך לקני' דבר כלל הני הדבה פרטי דינים:

דין המוכר פירות כורת או פירות שוכך הימים שילדו והדגש שהיו בכורת ואפי ק האפרוחים שהן ככר בכורתו ובסוכך ויש בהן חרב

דין המוכר בית אימת מכר עמו התדירים והאומר ע"מ ופסיר' הקרקע שמת הבית ואפי פריך לכת' השטר מכירה שהוא הכל בכלל ואפי אפי בית אפי כרוכין לעמוד ולבנותו דין חסר פירות בית הכסא שלא שנעם

תחת הבית שמכר דין אפי מכר הבית ואפי הבור דרות לעצמו לענין הדרך דין אפי ששיר ההוטא לעצמו דין אפי מכר מורכ' וחצר מה מכר עמו דין אפי מכר הבית לראובן ולא כתב לו עומק רמות' ואפי מכר כלהביתו שלו לשמעון אפי קנה שמעון האומר ע"מ הבית שקנה מראובן דין אפי מכר בית בפרוה גדולה מה מכר עמו' דין אפי נתיים אפי לפטוס מזה והקנה לשני במכר או כמתנה אימתים לפטמי דרך על החילוק דין מוכר בית איזה מטלטלין כמכרו עמו דין האומר בית מוכר או אור כשורי אפי מוכר לך דין המוכר מקום לעשותו בית או רפת בקד' בית מתנות או חלמות לבנו או בית או תרנן כמה שיעור המק' פריך ליתן לו ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין המוכר את המוכר מה מכר עמו מהכניס ומחמולטלין שבו דין המוכר בית הבד או מרחץ או עיר או שדה מה מכר עמה הן דברים המחוייבין הן דברים המחולטלין ויש חילוק בין מכר לבית או חייב שחלו' דין החמולטלין בפכסי הגר או המקדש והחלוקין אחר המנהג בכל אילו הדברים ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין המוכר קרקע או פרדס אפי לכתוב בשטר מכירה כדי לשלם הן הערעורין דין המוכר שדה וחי' בו דקל' ואמר חזן מדק' פלוני או שאמר חזן מאלכית ויש בו ג'כ שאר דבר' מהו בכלל השיעור דין אפי אפי לו קרקע בדקל' או קרקע דקל' אפי מוכר לך אימת ומה בקנה מהמקח דין המוכר שלא ש' אילנות כשדירה למכירו או ב' אילנות או ששירים לפסו או שמכר שדה לזה ואילנות לזה אימת או כמה קנה מהקרקע דין אפי וישו האילנות או כקנאו אימת וכול ליעש אחר' תתיתון ואל מי העניס ואפי עלו אילנות כביהן או שהיו או חוער או שהיו או שרע' ואמר' של מי הן דין הלווקא תמים או בחולט שקמה או שאר מיני אילנות לקון כמה פריך להניח בהן לנר הזקן שאיין ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין המוכר בתוך שדוה מקום לאמת המים כמה פריך להיות רוחב וכמה פריך להניח לאמת האמה ומי נוטב על השפת ואפי יתקלן השפה ממה מתקנין אותן דין המוכר למכירו דרך בתוך שדוה כמה רוחב ג'ל הדרך דין אפי מכר למכירו בור וכותל' כמה ג'ל רוחב הכותל דין המוכר מקום לקבורה או מכר קברו או דרך קברו ומק' מעמדו והספדו ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין האומר למכורו בית כור עפר או בית כור סתם או כבית כור עפר אפי מוכר לך ויש בו ג'אפי עמוקים או סלעים הדבה נבונה או סלע יחודי אפי כמדד הבית כור דין האומר בית כור עפר אפי מוכר לך כמה כתב' או שאמר בית כור עפר זה אפי מוכר לך ופי' מהמירה או היה יתר אימת וכה בהיתרון ואימת מוכן הכחת ואימת מתוירין היתר ודוקא בעשות כשעת החכמה דין אפי מכר גינה והתייר וכן אפי מכר שדה ונעשית גינה כיד לוקא או אפיכא דין אפי אפי מודה ככלב בין חסר בין יתר וכן אפי מכר בית כור ואל' כסומני' וכמכרש ומפר או יתר ואפי הלווקא יודע אות' ואפי מכרתי ואל' המוכר כשעת החכמה ק' ונמכר חסר דין האומר בית כור פ' אפי מוכר ואפי בו לתן או שאמר כרס פ' ואפי בו כפניס או פרדס פלוני ואפי בו כמובני דין המוכר למכירו מלו שדוה סתם או שא' מלו שדו שדורס מה דינו ומה כרוכין הלווקא לקבל עליו לעשות לשמירת השדה דין האומר שדה דבי חיי ויש לו ב' שדות כקראים כסו זה דין האומר שדות אפי מוכר לך כמה שדות מכר ואפי אפי כל שדות או שאמר כספי מה מכר עם השדות לענין גנות ופרדסין ובתיים ועבדים ואפי מטלטלין דין האומר שדה ראובן אפי מוכר לך ואפי אפי לאו שדה על ראובן אלא זו שנקראת על שמו ויש בכל אלה הדבה פרטי דינים:

דין המוכר שדה פלוני למכור' ואל' פייס המכרים או שהיו ב' מצד זה כנגד זה בחיין ג'אפי או ששה מצדו למכור או שסיים אפי מצד אחד ואפי קנא או שסיים היותו או חלק אפי מכל רוחב כמה קנה מהשדה או שמכר מקנת השדה לנר מערב ומכר לו מכר המערב ולא מכר המזרח אלא כתב מל מורח דמיה פלוני' או דמיה' פסוקא כמה קנה מהשדה ויש בכל אלה

סימני הספר השני משפט הלכות בוקח וממכר

ואם חילק בין פועל למקבלן ואם סבר הפועל עם הסוכן או חשוד
דין המוכר בהמה וכלים לענין אונאה . דין חזן חי אשתיו
אחלקו לענין אונאה ולענין מכירה אם התנהא אשת' לו פתח
למנו והכנו מנוי מעכבין עליו ויש בכל אלה הרבה פרטי
דיוטים :

רכה אימת חשוד להגות בדברים ולבטח סדרע לחבירו
ולגנוב דעת חבירו וכונן מה הוא אונאות דברים
וגניבת דעת הבריות (ושמפני כבוד הבריות ראויים לומר כל
חובל עמי) . דין הלאמה במקח כגון לכבוע זקן עבד כגון
איראה כבחור או להקשות בהמה מי שבין כדי שתראה שמיכה
במקום שאין יאנה וכיוצא בזה וכן בין ובמירות מערב רע
בפה ומדמים בנאים או יוין במים או באמרי יוין . דין אם מכר
שין מווקף או שאין סתם אימת מקבל שמרים ואין עכור
דין תגר כשגול . מתום גריות וכוון למקום או חי חשוד גיתו
וכוון לחבירו 'ח' . דין הבורר הפסולת מתוך הגרס' והקישור
דין איכול למלך קליית והגושים לתקנות או ליתן כוול שיקמו
ממנו ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוטים :

רכט דין המוכר לחבירו מיני דגן או מיני פירות ויש במיני
דגן עפרות וכוני ומיני פירות מתניבות כמה מקבל
עליו הלווקס לכל מדה ושבת . מלאח בהיותו מהשיעור פסונו
כדי השיעור חמו מקבל ואם שוב לערב בו' לכתחילה וסוגול
כבוד מתוך גרסו כדור לנדך ליתן דמי חשן כשיעור
המכור ויש בו הרבה מיני דיוטים :

רל דין המוכר לחבירו מתקני על דין או חנות וין אימת לרדך
ליתן לו יוין טוב הקרוי בתשובה או הרתי למוכר בחנות
אם לקח הנוקב יוין לשתיו והחמי' ויש חילוק בין כשחייב
בכליו של מוכר או לא' . דין הנוקב שאקח הין להורג' למקום
פלוגי והוא 'ח' או החמי' אימת הסוכר ויש מתקן בין
מוכרי יוין למוכר סכר דיון תקפטי דמי אורי' . דין המוכר
חנות של סכר והפאסו' תוך ליוס דין החומר לחבירו יוין
מכושל או יוין או מיוז חמי' מוכר לך כיכד לרדך איהי' . דין
אם מוכר דקוין למתקן . מכר לו הין בחסן יוין אור' ושמעון
אומר מה שבעת אמה כושל ואם שוין דקוין איערע חמי' .
מה דיוטי ויש בו הרבה פרטי דיוטים :

רלא שלל לרמיט בנייה ובתקן ואוספיה לעבדים וכוול
ועשה חתום חמ' לרדך נח או דבר יבג וכן חקל
דרב' למ דבר יבג דין חסין' הנהג' וגדושה וכוני ועסקין ואימת
לרדך לקחת הנהג' וגדושה' והפשיטה יסול יעלה הרתי' כדור'
המקבל וכוני יסקול ואימת לרדך להכריע' . דין מידל קרקע
בין חסין ואשתו ומידל קרקע חבל דין וכוני' אש יבט' הבי' .
להעמיד מחסין' על המרות והאערים של יעאכר כדברים שיש
בהן חיי כסף יותר על שירות נוסף בג סכר ערומות וכוני יעאכר
בכני' . שאכור לעשות חסור' כחי' כדברים שיש בהן חיי כסף
וכן חסור לקבל פירות בח' או במקום ארנוג' ויבדל דין חקת
כני העיר לקניית העיר או בעלי חומה' של יבשה או בח' שגמה
חבירו ושכחם או חסם מחסו' על חבירו חין והיוס להגנות
ולתנו כדבר שיש סכורה להיו' ודומה להיו' (וב' ל' ס' ס' ב')

ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוטים :

רלב אין דין אונאה אלא בדמים אבל המוכר בחדה ובמלך
ועשה ככל שהוא או שעה בחסון הסירות או המעונ
תוור דין המקבל לעשות וטעה בחסון אימת לרדך . להחזיק דין
המוכר לחבירו קרקע או עב' או בחמה או שאר מטלטלים וממל'
בו מוס אימתי תוור המקח . דין המוכר בתיב שיש לו כשר
אמת וממל' שנתקל' בתוך כך הכנית או שממל' בו מוס יוין
מוכר חומר להלווקס ים בו מוס פלוגי ופלוגי ולא כמל' כלל
יש בה מומין אמרים אימת המקח קיים וממלך הווס כדמים
ואם פ' המוכר ע'מ שאין אלה חומר ע' כמוס דין אם כמל' או
העבדים שאכר סקן למטיס חמין' או מוכתבין למלכו או כוול
שם ואם לקח דבר שיש בו מוס וקודם שנודע לו עשה בו הלווקס
מוס אחר וכן בקרקע שאכל הסירות קודם שנודע לו המוס
דין המוכר בהמה לחבירו וכוני ערפיה וכן בניבות וכוני' .
לקנין וכן מוכר שין במקות טוב וכוול וממל' עכור וכן מוכר'
דבר שיש בו מוס ארנוג' כדל' ואכר המקח מתחת חותמו' אימת
מחזור הדמים ואם היה המוכר סרוסר אימת לרדך שלל דין אם
מכר 'ח' שבעת בחוקת וכוני וממל' בו גדיל או כמכור שלל חמין'
בחותק גדיל וממל' חומר או שאר ענינים' . דין המוכר לחבירו וכוני'
סמם וממל' חומר חייב לחבירו הדמים דין המוכר דברי' הנמכרין
לרשויה ולכניעו' . דין הלווקס מתן והודיעו' המוכר שיש לו
למדינת פלוגי' ואחר שכוולו' לשם ממל' בו מוס או חייב להורג'
וכוול' ואם נגכך או לאכר חמי' או שחלע' או כספר אימת
חייב הלווקס' . דין המוכר אור וממל' כנחן אם הדמים ראו' למל'
לקחו

אלה הרבה פרטי דיוטים :

מוכר הסמינה מה מכר עמו חמת שזיך לו
וכר הקרוין אימת מכריון עמו הפרדות ואם חילוק
יר' . דין המוכר למד או העול או העגלה אימת
עמה או איכסא' ואימת אמריין הכלים שעליהן
חומר וקספה אימת מכריון הכלים שעליהן
הקספה הול מעוברת או מנוקה וכן כפרה
וולד עמה' . דין אם מכר ראש העבד או ראש
הכר' או ראש בבהמה דקה מה מכר עמו ואם
למכר שהנשמה תלויה בו או לא' . דין המוכר'
כור לענין מימיו או לשפה לענין וכלה או איכסא' . דין
המוכר וויס או כוורת או פירת וויס או פירת כורת מה
מכר עמה' ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוטים :

רכא דין מוכר שאמר בתחתי' חכי מוכר לך והלווקס חומר
איני לוקח אלה במנה והלכו' או מהו ואח' כתקבנו
ומשך הלווקס חסן סתם מה יתן הלווקס למוכר' .
דין שנים שחלקים על המקח אימתי כתיקן המוכר לומר
לוה מוכרתי או לא' הוי אלא כעד 'ח' . דין מי שלקח
מח' מתקפה בני' ארס ואינו יודע ממנו וכל 'ח' טובע חותם בדמי
המקח או אם חמד שקנה הח' מתקפה סכר בהמקח ונכשע וח' ב'
למה לנשות תאונה ח' לשם' . דין שגנו' ובמירות שבין
המוכר והלווקס חין בענין המקח או בנתיבות הדמים או בחס' הוס
מתקן בדבר ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוטים :

רכג דין החליף פרה כחומר ומשך בעל הפרה את החומר
ועדיון הפרה בכניו או בכנס' וילדה וכן המוכר
שפתחו וילדה ויש טענה בכניו בחייה ראות ילדה וכן מי שהיו לו
סני עבדים גדול וקטן או שני שרות גדולה וקטנה ומכר 'ח'
מהן ויש טענה ובפירה בנייתן חיהו' מכר ויש בהן הרבה פרטי
דיוטים :

רכד דין המחליף פרה כחומר ומשך בעל החומר את הפרה
וכתוך כך מת החומר ויש טענה ובפירה בנייה בחייה
ראות מת החומר וכן החליף סוס בין ומשך כסוס וכוני עבדים
ולקח הסוס ואמר שהסוס נכב' ממנו וכוני זה לעבד חין'
דין מי שקנה בהמה וממל' חמט בעובי בית הסוכר' דיש בו חילוק
בין הולד פני הוכה דלא יודע על יווס קודם חתימה כשלה
או לא' ויש בכל אלה הרבה פרטי דיוטים על מי הפסד :

רכה דין המוכר קרקע או עבד או מטלטלין ויכל המקח
מוד הלווקס אימת חייב המוכר בחמ' ויש ואם התנה
עמו איהיה לו בחמ' כל' אונס' דיון ככללו אונס' ללא שכר
ואמה מקרי אונס' דלא שכימי דין אם התנה המוכר בני' שלל
ויכה חייב בחמ' ויש פסור בכל ענין' . דין אם התנה המוכר
והלווקס כל 'ח' על ענין 'ח' אור' להקנין שיש :

רכו דין המוכר שיה שלל בחמ' דל' חייב בחמ' ויש
דכפשה ואם בח' חמר והוא ח' מיד הלווקס איכול המוכר
לעשות עמו דין אש' שאין החמ' עליו ואם חמר המוכר ולקח'
בחמ' וטרסה ב' ש' . דין אשטרופוס שמכרו בכספי
ותומים ויש לו חוב על יתומין' . דין המוכר קרקע לחבירו
ואמר שקנה הלווקס בח' המדכרי' שקנין כס' ויש ערעור על
הקרקע אימת יכול הלווקס לחזור בה' . שאכור למכור לחבירו
קרקע או מטלטלין שיש עליהן ערעור ויש בכל אלה הרבה פרטי
דיוטים :

הלכות אונאה ומקח טעות

ובו י' ג' סימנים בסימן רכז עד סימן רמ"א

רכז דין מקח שיש בו אונאה חן שנתאמה הלווקס חן המוכר
כמה תמיה האונאה המקח בטל ואימתי ועל מהו לרדך
להחזיר האונאה והמקח קיים ואם התאמה יכול לחזור בו ואם
ידע הלווקס בטעה שלקחו שנתאמה ותובע דמי אונאתו' . דין
אונאה שטעב כירד ומתי קייב לחמ' האונאה' . דין אם
כפתח מעטע ומסרה אימת אכור לקוימה בנייתו אלא יתוכנה'
דין הנוט' דמים בלא חסין ומקל' ואמר לחבירו מכור לי פרתך
בחי' דין המחליף כלים בכלים או בהמה בבהמה לענין אונאה'
דין החומר ע'מ שאין ע'מ אונאה' . דין ב' המוכר כלי
שמייסו חס' יש בו אונאה' . דין מוכר ולקוח שנתנו למכר
המקח ע'מ אמת לוי וממל' שיש בו אונאה' . דין עכ' אונאה'
שרא' או נתאמה דין הנוט' וכוני כלימוס' אור לרדך להחכה'
המכירה' . דין אונאת בעבדים ושערות קרקעות חן במכיר'
הן בשירות והקדשות' . דין לרד' או שירות או אשטרופוס
אטעו וממל' בין בקרקעות בין במטלטלין או שאונאה להלווקס'
דין אונאה בשירות פועל' עשות עמו בין בקרקע בין במטלטלין

סימני הספר השני משפט הלכות נחלות י

א' מאלו הכל' דין אס נשבע שמת א' מאלו אס מורידין קרוב
 לנפשו וזהו קרוב מורדין' ושאין מורדין לקטן ואומת אין
 מורדין קרוב לבכור קטן שמת אביו דין אס כאלו לקטן
 כנכסיו ומקום אחר ואלו מ' אס מעמידן לו אסטרופוס או
 מתקן ליד האב' דין כנייה שמורה נכסא' לעכו' ויש לה כאן
 קרקעות ומש'טון שנהגין כנכסא' ככשבו של המיר ויש בכל
 אלה הרבה פרטו דמיס' :
רפז דין מי שמת והניח נכס גדולים וקטנים או בנות גדול'
 וקטנות דאין נזונין ולכסין מהלכע' דין גדול
 האחין הגדול' ונותן כנכסיו אס לובש את עימותה המלכע' ואס
 כעז הגדול' אס ואסו הקטנים מכלל הנכסא' קודם התלווקה
 ויש חילוק בין שנשא הגדול' לאתר ממות אביה או כמי' . דין
 אס שדך לבנו וקלב ליתן לו גדול' ומת האב וכן אס פדה האב
 לבנו משניה ומת האב אס מכסין לו מקלפי' דין אס השיא האב
 את בנו ועשה לו מיתה ונשאת לו ששכות אס היא חזר
 מהלכע' וכן האב שלל אשכניו' נכס א' ממנו באשרות על
 מי הוא :

רפז דין מי שמת והניח נכס גדולים וקטנים והשתייה
 הגדול' את הנכסיו או שלקח ממות ועשה בהן פתורה
 והרווי אומת לבכור לא עניו או לבנו או לאבד דבר מיר
 הגדול' . דין אס השכית היום הנכסיו וכרע א' א' ש' לו
 אדום כדרכה אחרת . דין א' מהלחין שיש לו הרבה בני'
 והשנייה הנכסיו הנכסיו שיש להלחין בפתומת :
 דין א' מהלחין שבת' מנה לאחרים וראו האחין ושתקי ויש בכל
 אלה הרבה פרטו דמיס' :
רפח דין הלחין שחלקו בא' גדל' שנין מה שחלקו ועל כתימן
 דין מי שנייה בשבת מיתה שמתו לפי' דקל' או שרה
 מכסו ושלקו ולא נתנו לו כלום ויש בהן פרטו דמיס' :
רפט דין יתומים גדול' וקטנים או כולם קטנים כאלו
 לתלוך כנכסיו אביה אומת יו שות' לנ' לתלוך
 ושמעידין הכל' לקטנים אשטרופוס ואס שכי' כד' באומת
 ופתחו שתי' ודין ירושם השכית אביה ממות והוא ביד אחר
 וקטן לקטנו כאלו לתלוך אף יתנו אכין המתמר אלא גם
 זה שכבר נתל' כדרך ליתן לזה תלוי :

רצב שלא לשלם יד בפקדון וס' שלם בה דף במקל'ת
 אימתו חייב באכנסין אף ככלו ויש בו חילוקים בין
 שהנהיה או לקח לתשימ' אשיבו משכרת ואס הנהיה למקום
 שכלה מש' . דין אס שלל קניות דפקדון ממקום למקום
 ואף שהנהיה למקום הראשון וכשגרה אימתו חייב . דין אס הים
 הכסף שלימי או שכוני והפקדו אלא' מעו' או ת' והפקדו אלא'
 פסדיו אימתו יס' לק' שות' להשתמש בהן ושמתייב באכנסין וזה
 הדין בהרווי שהרווי במועת ושנזמן הים כל הפקדו יס' לו דין
 חכנו ושאין חילין בין עשיר לעני' . דין הפקדו שהוסד אלא'
 ממות או כלים נכסיו או מעות של פדיון שבוס' וכאין עליו
 בכיס או אכוס וכח הפקדון להס' כרו להל' את עליו . דין
 המפקדו פירות אלא' תכירו שלל ועכר' עם פירותיו ואס עכר
 ועכרן ומסרו מהן או אפתיס' מהס' ולא ידע כמ' נסתי' אימתו
 וכמה כדרך לשלם . דין אס הפקדו פירות והתקבו או הפקדון
 סמך והגיע הפסד או שירא שיתל' או שאפסדו החלך אף יעשה עש
 הפקדון ושלל ומכר אלא' כמ' ו' ו' ואמכרו לעניו ואס נתכו לו
 מעות שאין בה סימן או שבעתי' שלל זהב וכסף כוה שיש בהן סי'
 להוליכו לביתו וערכס עש' שלו ובאכר קת' מהן או ב' הפקדו
 אלא' א' וכנכ' של א' מהן אף הדין בההפסד' . דין פקדון של
 פסדיו או כמות שדרך לנלוך ולעכרן' דין אומת מותר לקרוי'ת'
 הם' של פקדון ואומת כופין כד' שמתייב אדם לשלול' פסדו
 לתכירו למ' מהן ויש בכל אלה הרבה פרטו דמיס' :

רצ מי שמת כדרך למות אשטרופוס שבול יורשו קטני'
 ויכול למות אף לקטן' דין אס יימה ליתן הנכסיו לקטני'
 דין אס ל' מיתה הנכסיו אשטרופוס שמתייב הכל' למות
 אשטרופוס לקטנים או לת' ואומת או לתעמק כנכסיהס'
 ולמי יוכלו אשטרופוס' וכבר ינכחו עמדין אומת וכלין הכל'
 לסיקן האשטרופוס . דן שמינו הכל' או אבי סתומין ואיכולין
 בני' דין להולי' המיות על יתושין' הלוה כאלו היה לו
 להאשטרופוס להלו' . דין אף יינהאס האני המוריס'
 מעות או שאר מש'טן לעניו הלו' המעות והסיות המש'טן'
 דין אס רוח האשטרופוס למכור ושמכו' של עבול' במקום
 שדרי' עס היממים . דין לרכ' א' יתומים או יכול' לשלם
 כדרך שיש לו סמך אכנס' לעיר אחרת למכור ויש שות'
 לאשטרופוס למכור כמה ועכדים ושות' וכדמיס' כרו להולי'
 ליתומים . דין אס יו שות' למכור בהס' ועכדים כרו לקנות'
 שדות או אפסכ' . דין שאין רשאין להוסיף עכדים כרו לקנות'
 בלי שות' כד' . דין אף יתכנו האשטרופוסים כנכסיו של
 יתומי' קטנים כעשיית דבר של מות וכתיבת מעזר' . דין
 כשגדלו היממים אימת' משנינין' להאשטרופוס שדרך למת'
 סמכן . דין אשטרופוס שפסע הן כענטעו שטען כבד'
 והשפירו יתומי' הן כקני' דבר אימת כרך' לשלם וכשמינו
 לאחד אשטרופוס אימת ופול' לחזור בו . דין טענת האשטרופוס'
 כגד השובע ליתומי' או הכתב' ושאחין האשטרופוס ל'הער'
 דין יתומי' שחכו מענט' אלא' בעי' או אלא' אס אס יס' לקן
 דין אשטרופוס' . דין א' שנין את היממיוס' ישאלו או הלוה לקן
 מעות אס כרובין' לשלם ואס נמלא' כתוב בפסקו של א' מהן
 שמת אף הלוה ליתומים . דין אס הקטן הגדול' ואוכל' אות'
 יותר מדלי' אס מעמידן להס' אשטרופוס' . דין אס מיתה א'
 לבנו הגדול' אשטרופוס אס יכולים כניו למתו' :

רצג שאין המפקדו יכול לתבוע הפקדון אלא במקום שהפקדו
 ואומת וכול הפקדו להתווי בעי' של המפקדו ואומת
 ופול' למכור הפקדון ביד כד' שיהא פטור מאחריות . דין אס
 המחיר הפקדון בעי' ולא רכס' לקבלו אימת נפטר מאחריו' דין
 אס שלל הפקדון ע' ע' שלל' למפקדו אימת חייב באחריו'
 ואס יכול' הפקדו לחזור ולשול' הפקדון מיד השלם :

רצז דין כופר בפקדון אימתו יס' לו דין זולן ואס טעין
 שנגנב או נאכר אימת כדרך שוכא עדיס לדבריו ואומת
 כאמן . דין אס שוכר ח' ח' הנכס ואומת כדרך השומר לעשות דין
 עש הנכס' דין ראובן שהמליך חוב' כנו' לשמעון וקבל' שכר
 השכירות ואח' כתק' לקבל' החוב שדרך ראובן להשתל' בתכס' .
 דין הפקדו שהטנה שיהא פטור משכניה :

רצה דין אימת חייב לשבע שבע' אשיבו בראשו אף אס כח
 לשלם ואס כדרך להיות דבר המוסד שיה שמי' כסף .
 דין אס שלם ואח' הוכר הנכס מי קונה השכ' . דין אס ער
 א' מעיד שהתקס מעבד א' מעי' שלא כפע שפטור מן השבוע' .
רצו דין שדרך לשבע אף שהוסד כנרו כלל עדים ואס
 אחרים מיעו להפטר משכניה . דין אס טעין הפקדו
 לא הסקדת כנרו ולא השאלמי או שאומר לא אחרת אלא הים
 לפטין או הסקדת כנרו והחזרתי לך . דין אס כאלו החזיר פקדון
 ואמר המפקדו אין זה פקדוני או יותר היה או שאמר השומר
 נתאז היה בדבר שלל אשדך לשומר' כדרך שאר השומרים או
 שאמר המפקדו נתכא היה בדבר אין משביעין אותו ואומת כאמן
 בניו ודאכוס' ויש בכל אלה הרבה פרטו דמיס' :

רצי דין המפקדו כעדיס או שלל כעדיס אימת נתקן הפקדו
 חייב :
רצב דין המפקדו דבר אלא' בעי' האס' לו ג' דבר זה ושלל הנכ' א'
 השאם ליקח מאלו ולקח מאל' הפקדון וכפסדו דבר מי חייב לשלם
 דין שומר ששפר לשומר' . דין אס התנה ע' א' להחמייב אף
 באכנסים . דין א' או א' ש' אלא' או נאכר לקן הבעלים כשע'
 שבעה שומר' . דין אס היו מושין מופקדים כירו והסיות ככית
 א' וברכנו ונ' א' א' א' כתנו החסבר' . דין א' א' א' ודע אס
 נגנבו כשאינה או לא ידון ראובן ששכר את שמעון לידך לו אחר
 חזרה ונתן משותו לשמעון ונגנבו מן המדך ששכר עס עס משות'
 שלו . דין פקדון שקב' אחריות סתס' . דין אס נאכר' אס
 דבר שלא כשעתו הנכסיו מעשה ראשונה ויש בכל אלה הרבה
 פרטו דמיס' :

הלכות פקדון

ובי' סימני מס' רצא עד סימן ש' ג'

רצא דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו
 מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

דין שומר חנם אשיבו חייב אלא' כשאינה ומאומתו מתחייב באחריות ויש חילוק' בין אס אמר הים לפני

סימני הספר השן משפט הלבות פקדון

לומר להלם או הזורתי לך ואם נתן המפקד סימנים
במפקדו וראו עדים כלום בסימנים אלו בידו . דין אימת
מוציאין מיתומים של המפקד עם סימנים ואין לדון אלא מה
מדעתו בזה עליו ואין לך הדין בזמן הזה משנהו כתי דינים
אזינס הנוטים . דין אם המזיק פקדון עם כ"ד ואח"כ נודע
טעמו דהמפקד פטור .

רצח דין נפקד שנתחייב לשלם ואמר איני יודע כמה דמים
היה והמפקד טוען כדאי או שגם המפקד טוען שמה
כגון שאינו הכי לו שק כדור והמפקד ואינו יודע מה היה בו
והאמר דין המפקד שאמר כנגד לי מן הפקדון והאומר אומר איני
יודע .

רצח דין ב' שהפקידו אצל א' אימת יכול א' מהן לבטל וליתול
אם שני . דין אם הפקיד א' אצל ב' .

ש דין ב' שהפקידו אצל א' זה מכה וזה מתומים או זה כלי
קטן וזה כלי גדול או א' הפקיד אצלו ובא ב' ואמר
כל א' אני הוא בעל הפקדון והאומר א' אימת לרדף לשלם
בדיוני אדם ואימת חייב בדיוני שמי' וכן שנים שהפקידו כל
אחד כהמה אצל רועה ומת א' מהן ואינו יודע על מי היתה ויש
בהן פרטי דינים .

שיא האוכר המפיטה להוליד בה יין או חמורה וענינה כתי
הדרך אם חייב להעמך דמפיטה אחרת ואימת לרדף ליתן
לו כל שכרו . דין אם המזיק על המאונץ וענינה . דין אם פקדן
סחורתו בתצו הדרך ואם מלא האוכר לאיש אחר ויחזק שרואה
לשכור עז מקום ששקף חף הדרך ויש בכל אלה הרבה פרטי דינים

שא ג' דינים האמורים בתורה בהארבע שומרים אינם לא
בקרקצות ולא בנגזלים ולא בכספים ולא בלהקדשו .
אם כשניען ע"י גלגול ואם כשניען שנועה שאינו כדמותו או
שנועה היסת ודין אם חייב כפיציה .

שיב המזכיר למקורו בית או ספר או מרחק או תנות ליתן
קבוצה וכמה זמן יש לו כפיציה חסם . דין אם מכר
המזכיר או נתן או הודיע או רכשה לבנותו חמור הבית שהשכיר
או אם שחזר המזכיר והשכיר או חזרו לעבדים או אם אימת
לרדף האוכר לפנות או לפתח מן הבית ואימת לרדף להשכיר לו
בית אחר ואימת לחייבן שאין המזכיר יכול להוסיף להשכיר אפי'
אחר ומה שאם לא שהודיע להשוכר מקודם לו יום או שלים עשר
חודש ושם האוכר לרדף להודיע להמזכיר ואם נת הודיע שחייב
להעמיד אחר במקומו . דין אם יכול המזכיר להוסיף על

שב דיני שומרים באם הן שהפקידו אצלם או שהיה הפקידה
אצל אחר . דין קטן שהפקידו או השאילו לגדול .

הלכות שומר שכר

וכו ג' סימנים מסימן ש' עד סימן ש'ו

שיג המזכיר לחבירו בניהול גדולה כאילו מקום שיש לו
ראש להשתמש . דין הוצ' שנתלז והאמר היוצאין
החמור וכירם אימת הן של שוכר ויש בהן פרטי דינים .

שד הנוערי חבוי על חבירו ממקום למקום בשכר ובשכר
אימת חייב לשלם ואי חתקל בדרך כפיציה וכמה לרדף
לשלם ויש חילוק בין שכרו ביום שאין לו לא ויש בו הרבה פרטי
דינים .

שיז דין קנין שכירות קרקע ואין אונאה בשכירות קרקע
ובשכירות שהו לממכר בתנאים שהתנה וכל שאין בידו
למכור אין בידו להשכיר ואלת הפירות והמחויב קרקע מוחזק
לשבע על דברים שאין התקיים בו . דין לאונן שכר כעל לשמשו
וא"ל שאינו לשמו' עליו לשלם לו כ"כ מה שספידו הנע . דין חובלת
בשכירו' הבית שאין מושג' החוקק אלא לאתר גמר היעשה שראוי
להחזיק בו מיד ומה שגדור בשכירות אפי' בע"מ לרדף ליקום .

שה דין ש'ם שכופר או שטוען שאלמנה או טענה אחרת
בניהול . דין אם טען שנגנבה או שבעתו בהודעה
לשלם איזה שנועה לרדף להבעי' דין אם נגנבה בלישמים מוזין
והאוכר נגנב אח"כ אם לרדף הזמן לשלם להודיע מיד הלשמים .

שיו דין האומני' אימת נעשה ש'ם על מה שכרו כחומכו' ואימ'
כספי' מהמחירה . דין אם נתנו לאומן לתקן וק"ל אחר
שנעשה הכלי וכן הנכחי' שאחר הכותל או לנע . ק"ל הכלל או
פשיעה ומה שפיה לו ללבוש אי מחויבים לשלם התקן ומי קונה
השכיר דין המוליד מישון לעשות או קמה לפתחו' וק"ל או בתי'
לשכח וכלכל או שיהיה הסכין פגום או נמלא רע . דין המקוח דם
האדחה דינר לשלמי' ואמר יפה הוא ונמלא רע . דין המקוח דם
שחל או חומר שטעה בשטרות ומלמד מניקות שפסע בדיקות
דין הנותן יענות לחבירו לכתוב לו ס'ת וכמה בו טעות אומ'
חייב להגיה הספם ויש בכל אלה הרבה פרטי דינים .

שז האוכר דינו כש'ם ולין מאומת חייב בשמיר' ועל אימ'
יכולין לתזור בהן האוכר או המזכיר ואם כולל מכה
בהמה כפיציה האומר ונתנה מלמכה' אם יש שבת בהמה'
דין אם השכירה לאתר או השאילו לאתר וכאם למי מאלם האוחז
שאין רשאי לדוש בפרתו שמתו ולהשכיר ערבות ויש בהן פרטי
דינים .

שח דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שט דין קנין שכירות קרקע ואין אונאה בשכירות קרקע
ובשכירות שהו לממכר בתנאים שהתנה וכל שאין בידו
למכור אין בידו להשכיר ואלת הפירות והמחויב קרקע מוחזק
לשבע על דברים שאין התקיים בו . דין לאונן שכר כעל לשמשו
וא"ל שאינו לשמו' עליו לשלם לו כ"כ מה שספידו הנע . דין חובלת
בשכירו' הבית שאין מושג' החוקק אלא לאתר גמר היעשה שראוי
להחזיק בו מיד ומה שגדור בשכירות אפי' בע"מ לרדף ליקום .

שצ המזכיר בית וזונה להשכירו לחברים או להשכיר לו
דיוני' . דין מי שנתן לא' דירה בביתו והמזכיר רוצה
להשכיר או למכור וכמותו לאתר . דין הנותן ביתו לאתר או להשכיר
ושויר לעצמו שכירה יכול לדור עם המקבל מהנה או עם האוכר
אימת יכול העוקף למכור ביתו לאתר . דין שנים ששכרו בית
בשותפות שאין א' יכול להשכיר ולהשכיר אחר במקומו . דין מי
שמתכן ביתו לזמן והת' שאתר זמן ויהי רשות להמלוה למשכון
ולהשכיר שיכול להשכיר אפי' למי שגני ביתו מוכרין . דין האב
שנתן מיל' לפתרו וכמו שאין פרוכין לתת להאב לסייע לעצמו
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

שכ דין האוכר בהמה לרכוש עליה איש או אשה אם יכול
למכר

סימני הספר השני משפט הלכות שומר שכר יד

שלא השוכר את הפועלים ואמר להם להסכים ולהצטרף ואין המכה קניינו וכו' לפיכך אם לא התנה כן ואם יש שם רוב העי' שבאו מוקדם שם התנה כן ולפיכך חזרו וכן לענין מוונות להרכות או למעט או שלא להסכים הולכין אחר המכה ואינו קרוי מכה אלא דבר השכיר ובעל הדבה פועלים דין השוכר את הפועל ואמר לו שיתן לו כח' וכספי' מוכני העיר דנותן דבר המילוע מה שיש בין המכה והמחייב שלם דין האומר לשלמו לא ושכרו לו פועלים ושכרן ביותר או כפחות ממה שאמר לו אימת כריך השלים לשלם מוכרו ומה שזכר וכו' מהב' ואם אמרו הפועלים הרינו כח' שאמר הב' לך כ' מה שאמר לפועלים עשה עמי מלאכה כמו שעשו מוכריכם ואמרנו כמו שעשו חכירינו או שעתה חות' ואמר שאמר פועלים נשכרים לך וכנתת שוועלים יותר וכן פועלים שהטעו לב'.

דין אם הנעיה שכר אותו כפלע' וכדלדלה המלאכה והרא' להם כנעיה פנים וועפים ופיוסיה כדבריהם וכן הדין כפועלים דתשלומי השכירות היו להם כפי' הראשונה וכן בשלהמלאכה שום ה' ושכרה כד' והוא' ועמל' על' ד' ורובה השוכר לפחות להם ערך ה' כמו שאכרן בראשונה כפחות ה' מאחר פועלים או הדין ששכרן ביותר מאשר פועלים והקדוה ויש בכל אלה הרבה פרטי דינים.

שלם השוכר את הפועל וזכר בו הב' או הפועל אימת אמרינן שאין להם ועי' אלא תרעומות ואימת כריך כלה לשלם לו כפועל בעל ואם תילוק בין פועל שכיר ויש לקבלן ואימת הקבלן ה' לחזור בו ואם תחמי' במלאכה אימת שמים המלאכה כפי מה שעתה או מה שעתיד לעשות דין אם הפועל קבל ככר כ' דמי השכירות וחזר שאין עליו האמירה אלא בחוב דין אם המלאכה הוא דבר השכיר שאין הפועל והקבלן יכולין לחזור בהם ער שאירע להם חסדי' אין זה חזר הב' והקבלן תחת לאחר ששכר האולם הם חסדי' לו מה שבעל' דין אם חוזרין בלא חובס אימת שוכר עליהן או משעין עליהן ועד כמה שוכר עליהן דין מלמד וסופר שזכר בו מקולי דבר האבול ואימת על' ל' דין קבלן וזה המלמד חסדי' לעשות מלאכה עם ה'ומד ולספק עמו דין אם אמר הב' לחותן עשה לי דבר פ' ועשה לוהב' ה' חינו ה'מה לקחתו ויש בזה התלמוד דין שלם שאשכר עמו והמכה נשנה ראשונה בתנאי כן וכך ואח' כנעה הגנייה השוכר את עמו פתח עם מהניגוס שטוי' דין המלמד או פועל שאמר לו הב' לך משמתי ובתורה המלמד או הפועל אימת וכול' הב' לחזור בו דין הדין ששכרנו כנו למלאכה דכועל כפי מה שקבל האב ויש בכל אלה הרבה פרטי דינים.

שלד' הכלל כל חובס שאירע לפועל בין ששטתס הוה וירעיס שדך האולם לבא או שפתיס חסדי' וירעין הוא פסידת' דפועל' השוכר הפועל להשקות שריכו מוס' הנהר ופסק הנהר בחמי' היום או שפת מער' בלילה כענין שאינו מריך להשקות או שסכר למפור עירובי וכן מער' פענין שאינו יכול למפור אימת הוא פסידת' דפועל ואימת' פסידת' דב' שרין לשלם כפועל בעל' דין מי שספק עם אריסו פתח יסקהדה ד' פעמים ביום ועי' חבי' השירות וכן המעל' ולא הוכרז ל' דין אם שכר בית הורו בו וחת בתוך זמן השכירות כמה משלם ואם קבל' לב' השכר כו' דין מלמד שח' התלמיד אימת הוא פסיד' דמלמד וכשהוא פסיד' דב' כמה משלם דין אם ברלו מחמת שינוי האויר הוא פסידת' דמלמד או פועל.

שלה השוכר הפועל למלאכה ודוע וכשנמנה בחמי' היום אימה מלאכה ימסרו לו הב' לעשות בו כח' היום חבני שזהו לראשונה ולפעמים כבירה ממה ולפעמים משלם לו שברו משלם דין מלמד שח' התלמוד או מת בחקוס שח' פסידת' דב' אימת כריך ליתן שכרו משלם ואימת יכול ליתן לו בעד אחר ללמוד עמו דין המלמד עם בן חבירו שלא מדעת האבי דין אם אמר לו האב ללמוד עם בני ולא קבל לו שפירות ואם התנה שילך המלמד תחילה לקדונו לבטוחו אם יוכל ללמוד עם היעב' ולא הלך ואחר שלמד עמו אמר שילך עדין לבטוחו ועד ח' מיעב' שלא ירע ללמוד עמו דין רב שהיה שוכר כמה שנים והורה לקבל ואח' קבלו עמו שכל' להט' שאי' לנפשו בעד מה שעבד' דין פועל שקבל עליו כל חובסו וכן עליו חובס' דלא פסיד' דין אם שכר בוס' לילך בוי' ימים ואחר' שהלך' ימים כמלך וזכר לחקומו שיוכל לעשות עבדו בהשום חף מלאכה כבירה דין השוכר פועל להביא לו שאלמות מחקוס למקום ולא מלא או שחור מחמת חובס' אנשאלת להביא תפוחים לחולה והפסידת' הפועל או שמת ויש בכל אלה פרטי דינים.

שלו דין השוכר את הפועל לעשר' באל' והקדוה בכל קדוהו ואם שכרו באל' חבירו או ששכרו לקבוע או לשמור דבר של המקד אימת יל' לו עול' מה שעבדו' בשכר' ואם שברו כפני חבירו וזכר חבירו דין השוכר' למלך לכן חבירו או שאמר לחתנו שילמד עם פניו ושלם לו דין השוכר את הפועל ונאמן באלגרי' לעבודת

למחם בית חקיר' ויכולין לתת דירתן לאחר' דין אם השוכר מחולק עם השוכר שהחביב' אומר ככר כלה וכן השכירות או שהשוכר אומר ככר פרעתי או שכתב בשטר שכירות או משכנת' שני' פתס ובעל' השירות אומר לו ובעל' הקרקע אומר לו וקדם זה השוכר או המלוה ואל' השירות או שכנס בעל' השירות השער ואמר למחם שנים יש לו פירות וכנס אולם ג' עם מי הדין דין שאין הקנין והלאחנות דבשטר מהני לענין פירעון שנידו אם לא שכתב שער פירעון שכירות בפני עמו: שיה' השוכר דמיס' מחבירו ושחזרו לו עשרים קאה ככל שמש' בשכרו וזכר לא כענין השכירות לענין אימת כריך השוכר ליתן לו מעות כד' דמי העמי' בשכירותו: שי' מ'הסכים פירות לבי' חבירו שלא מדעתו או שהטעה אותו עד שהניחו לכנסו אם יש לבי' השות' ליקח מהשירות ולשכרו פועלים ולהשלים' שוק ואם כריך להודיע זה לב' או לבעל' שירות'

הלכות חבירות וקבלנות

ובו' סימנים מסמן ש' עד סימן של' א

שכ' דין המקבל שדה לעבוד וליתן לבעל' הקרקע מהשלים הן שיהיה רב או מעט או השוכר שדה פירות קטוב' כעין ק' מלה לשנה הן שיעלו בהשדה הרבה או מעט מה מועל' על המחביר או המחביר לעשות ולתקן בלרבו הדה ומה מועל' על השוכר או השוכר שאין לשלם לשדות הקצירה או בהכרוב ואם יש לכן חלק באלכות ואימת חין ויכולין לחזור ומה הן הדברים שבעל' הקרקע חייב בו מה הן המקבל חייב בו ואין כותבין שער ביניהן חל' מדעת שנייהן

שכא' דין השוכר את המקבל שדה מחבירו והיא בית האילן ויש המעיין או קנין האילן אם מכה לו אף להב' ויש חילוק בין מכת מדונה או לא וכן אם עמד בחובס וזכר בית האילן או לא או שחזרו עומד בתוך האילן והשוכר בית האילן או שוכר ממך וכמה כריך רכסו המעיין וכמה חלכות לקח לביית קטובין דין מלמד שגור המושל' שלא למוד אם הוא הספסל על' הבעל' בית עירי' שם שאשכרנו בזה ודינים המאמעותים ממנו:

שכב' דין המקבל שדה מחבירו וזכר' חב' או ששטתס אימתו מכה לו ויש חילוק בין מכת מדוה' או לא ואם שיה' המקבל ורע' בה דבר אחר ואי' חייב המקבל להטעם בה ולדור' פעם אחרת:

שכג' השוכר שדה או פתס בשירות קטוב' ונקלו המלוה' אל' שני' לדור' דבר אחר שיכול ליתן לו השכירות מאותן פירו' וכן אם היו המלוה' ושות' כריך ליתן לו מחובס' דין אם שכרו בו' כד' וכן וסחמין:

שכד' המקבל שדה מחבירו לרעה חין ורע' חין בידו לשנות' לדבר שחפסו האר' ויש חילוק בין ככל' לח' ובין חובס' לקבלן:

שכה' דין המקבל שדה מחבירו אימת רשאי' לרדע' בה שחן ואימת' לו לא בקיפת' שדה שאינו גדל' אלא פעם ח' לו' שני' ואימת' לו לא בשבת' ח' לבי' ויש חילוק בין ויש בו הרבה חלוקים:

שכו' דין המקבל שדה לרעה שחמין ורעה חמין ונשתה פחות ממה שהיה רשאי' לעשות מהאומנין או יותר או שיה':

שכז' דין מקבל שחנינו ומנו להסתלק ועדין לא כומלו הורעיס דין אם חולקיס כתבן ובק' ובקני' ששעמדוין תחת' להכנס:

שכח' המקבל שדה מחבירו ולא עשתה וכלה' להסתלק אימת חייב המקבל להטעם בה ואם לא עבדה ח' הונכה כולה או לקצתה כמה כריך לשלם:

שכט' דין המקבל שדה לזמן ומת והתקן שמים מה שעשה אצלו עד עת' מתו ויתן להכס' ח' המכה עמו לזמן קטוב' ע'ל דין המקבל שדה לזמן בו ח' לבי' כמה ח' לבי' כורא' מקבל עליו בעל' השדה ושטתס חלקו ונפתיס הח' קטוב' דין אם קבל' עליו שאם יפסד' לא יושל' כלום וכטע' והשכית' ונטע' והסכי' דת' ה' נוטל' חלקו בשבת' ומכה לו מה שהפסיד' דין אם נטע' הניגוס והגניית' ורעה' להסתלק ויטעך בעל' השדה להוריד בו פירות כמה נוטל' המקבל מן השכר ואם עשה האריס' שחמ' ששול' חסדי' ובעל' השדה שחמ' שחמ' ששול' השלים:

הלכות שכירות פועלים

ובו' סימנים מסמן של' א עד סימן שי' ב

סימני הספר השני משפט הלכות הכירות וקבלנות

פרה למוד נכסיו מלוג וכאלו בעל הפרה לבעלה או שאלו מני
 שותפין ושאלו לו אחד מהן או שותפין שאלו א' מהן מחבירו אם
 מקרי שאלה בבעלי דין האול לבעה או להראו בה או לעשות
 בה פתו' מאה פרושה' דין מלמד תימנות והרב הגוסס
 לתלמידו והיושע לכני המדונה והמקין דם והאומר והש' עם
 הקהל כל אלו שאלו והיה זה מקרי שאלה בבעלי' דין שאלה
 בבעלי' ובכרה אח' של בבעלי' או להפוך או שאלה בבעלים
 וזוד ושכרה אח' של בבעלים וזוד ושאלה בבעלי' או להפוך
 דין בעל נכסיו מלוג של אשתו דין אשה שאלה ואח' בשאת או
 גזלן שהפקידו או הא' והיה עם האול במלכתו אפין מקרי
 שאלה בבעלים ואימת נתייב בעל' בשמירתו דין לוקח בהמה לל'
 יום ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים:

לעבודת המלך ויש בכל אלה פרטי דיונים:
 שלו' דין פועל העושה מלאכה של מחבל או שומר בתלוג
 ומקמת ועד מתי יכול לחבול וכמה כי תבא בכרם
 רעין וג' דין הגושה נמון זה האס וכולו לחבול מוין אחר ושאלו
 ואכל עם יכרים פת או דבר קמח או אטולה נספסולו והבהר
 או ימון העכרים את לא עקין ושאלו יתן לכני ואתו לחבול' דין
 אם עשה מלאכה עם אשתו ובמנו והתקף עליהם שלא יכלו' דין
 הפועל שלא יבשה מלאכה כלילה ושכיר עמנו ביו' ושאלו ירעבי
 ולא יספק עמנו ושדקדק שלא יבעל מלאכה אפילו מעט ויש
 בכל אלה הרבה פרטי דיונים:

שלה דין אכילת בהמה בשעת מלאכה וכמה לא תחסום
 שור כדיוסו בין במחור בין בתלוג ובין מחאוי עג' -
 דין איסור חמימת' קן שחטם פיה ממש או שעה דבר מה שנוכח
 אות' מחביל' ורשאו בעל הפרה להרעינה כדי שתאכל הרבה
 דין אם חטם ודג כמה נרדף לשלם דין ישראל שדג בספרו של
 עכו'ם או עכו'ם בספרו של ישראל' דין אם אחר ישראל לעכו'ם
 חסום פתיו דין אם הדבר מלא' שא' עושה הוא רע לכני מעיה
 דין פרות המהלכות על התבואה לפי שרע להם הדרך או
 שגשין במלאכת שצורים שהושרו כמים ויבאן בתמור להסיר
 הקליפה:

שלש לתת שכר אדם או של בהמה וכלים בזמנן דין אם עבר
 ולא נתן הסכירות בזמנו ומתי הוא זמנו הן בשכיר
 שעות או בשכיר יום או שבע או חודש דין אם נתן טליתו לאומן
 לתקנו ונמרה אימת זמנו הוא דין האוכר פועלים להכירי אימת
 הכנה עובר בכל תלון או שליח' דין שכיר שמכר פניה' אפין
 דרכו להיות מעות בירו' אלא ביום השוק או שאין דרכו לשלם עד
 שיחשוב עם הפועל' דין אם המכור הכנה' להפועל אלא האולת
 לענין כל תלון ואם רוצה הפועל לקודו בו שלא לקבל מהאולתו:

הלכות גניבה

ובו' י' א סימנים מסיםן שמה עד סימן שני' *
שכח דין איסור גניבה לחסור בכל ענין אפילו דרך שיוק
 ואפי' פחות מש' ואפי' מקטן ואפי' מעכו'ם ומאזה
 שעה כתייב ואם נכח חוק בשלם ואם בא אחר וסויע לו
 להוליכו ויש חילוק בין רע או לא רע ובין אם לא היה הנכב
 למוד יכול לשאת' דין עזות עכו'ם' דין לחובן
 שראה לשמעון שכבש לבית לוי ונכח חפץ ואח' כח אוחוז חפץ
 לידו והחזירו לשמעון אימת נתייב כחובן ללוי' דין המראה
 לנכב או שאלו לנכב אם תייב האולת ויש בכל אלה הרבה פרטי
 דיונים:

הלכות שאלה

ובו' ה' סימנים מסיםן ש' עד סימן שמה'
שמי דין האול מחבירו בהמה או מטלטלין שייב בכל
 האוסקין מן מות' חמשת מלאכ' ואפי' מקרי שמה
 מחמת מלאכ' ויש שאלו שוכר' וכלים העכברי' אימ' הוא אייב
 וחאיתו חיי' בזמנות הבהמ' שאל' דין אם שלח המא' הבהמ'
 ביד ברו או בעדו ומתה בדרך אימ' אייב האול' דין אם אחר
 לו האול הכריה במקל' והיה תבא חאילה' דין חזרת האול'
 להאול' ע'י' שליח' אימת כספר האול' אם מתה בדרך ואם
 המור לא את המא' ואם אחר המא' שאלה לו ומת האול'
 קודם שאלה לו' דין אם כלתה ויהי האולתה שהיא אינו אלא ש' :
שמה האולת חפץ מחבירו פתח או לזמן קצוב אימת אין
 יכול לחזור בו המא' ואם מת האול' ושאלה הית'
 ביד הירוש' אם חירובים באובסוס ואם היה בהמה ושבתו
 הירוש' וכלהו כמה מלאמי' דין האול' פודק פתח
 ללוי' או לשבתי' או למשחתי' או ללוי' או שאלה סת' להשתמש
 בו מלאכה או שאל' מלאכ' מלוג' חנו' רש' לעשות כה או כבהמה
 ללוי' לתקום פלוגי או שאל' האול' דבר פלוגי בטובק' עד
 כמה וזן הוא שאלו לו' דין אם ח' האול' שוקת ונפל ויש
 חילוק בין שאמר שוקת סתם או שוקת זה ויש בכל אלה הרבה
 פרטי דיונים:

שמט דין אזה וענד וקטן שנגבו ואין הנגיבה בעין ואין
 להם כמה לשלם ושוכין הגבדוס והקטנים כלא כפי
 כמו על הנגיבה או היוקמו:

שנ אם נכח חבולו של חבירו ואכלו ואם נכחו בשבת או
 שבת ומלא' טרופת דהל' שמיטה שזיכה ראויה אימת
 פטור מאוס קים ל' בדבריה מוכיח' דין אם נכח ואמר לשלחו
 שיעבת ויחבר:

שנא דין פגוש כים בשבת והוליו לרה' ואבדו אימת
 נתייב לשלם מאוס דלא יסוד גניבה בא קודם איסור
 שבת:

שנב אם הפקוד לשלם ונעמו נכב ואחר כך הודה הא' ועל
 הכניחו עדים:

שנג השמ' הנגיב' ביד הבעלים שיכו שאינו חוזר כגון שלם
 וכעשה חיל' או כתייב ממנה אימת קונה הנגיבה עמשה
 ואי' להחזיר הנגיבה עמשה אלא דמיה כמו שהיה שיה בשעת
 הנגיבה והיה מקרי שגורי' דין יאזע עם שגורי שבת ושם
 חילוק בין לקח ענגב מסודרם או לא לענין שאל' להחזיר אף
 הדמים:

שנד השבחה הנגיבה ביד הנכב אימת השבח הוא של הנכב
 ושם חילוק בין שבח דמיל' כגון גזוז או זולת לשבח
 דפיטמ' דין שניו ע' או שבו רשות אש שבת' ביד אפיו משלם
 אלא דמים ואם חוקרו או הוליו הנגיבה בידו ושבת וזכר אף
 יקוי השל' וימין דין אם שכר או כפחת הנגיבה בידו דין נכח וזולת
 והוא בידן אם הבעלים יפולין להקדישו ויש בכל אלה הרבה
 פרטי דיונים:

שנה דין נכח שהחזיר הנגיבה שלא מדעת בעלים וכאלו משם
 אימת יבא ואינו מייב באקריות ויש בזה חילוק בין
 מטלטלין ובין דבר שיש בו דוח חיים ובין נכח לשלם ואם היה
 השלם נקוד ועלוא' אפין כמוהו בעדו והחזירו הנכב ויש בתן
 הרבה פרטי דיונים:

שנו שאסור לקנות נגיבה ולשייב לנכח בשום דבר ואם קנה
 אימת נרדף להחזיר הנגיבה לבעלים אף בלא דמים ושאל'
 הנכב א' להחזיר הדמים ואימת א' להחזיר כל' ואימת א' ב'
 להחזיר הנגיבה אלא הדמים ובשחזור הנגיבה ויכיר הכנה' או
 הנכח להחזיר לו מעותיו ויש ספירה בוכינה' שהשבע הלוקח בהמה
 כעלה ואף שלקח ביותר מאזו דין נכח ופריע בחובו או פרע
 בהקפויאו שהשכין הנגיבה דין אומן שנתקן לו כלים לתקן
 והשכינה אש לרביח הבעלים להחזיר הדמים:

שנה דין האול ב' בהמות לחמי היום ושכרם לחמי היום
 או שמכר לו ג' פרות ב' שאלות וא' שכרה ומתו שתי'
 המא' אומר השאל' מתו או בזמן שהיה שאלה והאול' אומר
 להיפקד:

שנו דין האול שה' המא' עמו במלכתו אימת מקרי
 שאלה בבעלים דפטור ואם אחר לשלחו לא והאול' עם
 פרתי ואם הוא עבד כבעני או ששאל לו העבד בלא רבו וכן
 שד' נכסיו מלוג שאל' מן האשה ושאל' בעלה עמה או השאל' אה

שכב אפין האול רשאי להשאיל אפילו ספר תורה אם לא
 ב' או ספינה:

שכג דין האול אחר כלות וירשאלה וכן שומר שכר אחר
 כלות זמנו:

שכד דין האוען שמת' מחמת מלאכה אימת כריך לשבע ואם
 התנה שלא יבעע או לא יאכל אימת מהני התנאי בלא
 קנין' דין אסור ללשם בהשגרי' או בהכבילה' דין אם הוליו
 הסכרים בין שעת שכיר' לשעת העמד' כדון או שנכבו או שאבדו
 או נאכסו באיזה רשות הן' דין אם שאל' והפסיד ורוצה האול'
 שהמא' ילבע כמה היה שיה' דין האול' פרה למת' היום ושכרה
 ספי היום או שאלה היום ושכרה למחר או שני פד' א' שאלה וא'
 שכרה ויש טענה ושפירה בוטוחן זה אומר שזו שהיתה שאלה
 מתה זה אומר שכרה מתה הן' ששוענין ברי או ספק ויש בכל
 אלה הרבה פרטי דיונים:

שמה דין האול ב' בהמות לחמי היום ושכרם לחמי היום
 או שמכר לו ג' פרות ב' שאלות וא' שכרה ומתו שתי'
 המא' אומר השאל' מתו או בזמן שהיה שאלה והאול' אומר
 להיפקד:

שמו דין האול שה' המא' עמו במלכתו אימת מקרי
 שאלה בבעלים דפטור ואם אחר לשלחו לא והאול' עם
 פרתי ואם הוא עבד כבעני או ששאל לו העבד בלא רבו וכן
 שד' נכסיו מלוג שאל' מן האשה ושאל' בעלה עמה או השאל' אה

שנז דין מי שאלה לו שם נגיבה או ששען בלילה שנכסו כליו
 ופסדו ומאלו למחר מתקנת חתול והכיר כליו ופסדו
 ביד

ס'מני הספר ח"מ הלכות גזירות נזיקין

שנו - כיון דהיה זה פתח גזירות ויש בו כח פתח דיונים :
 פי' שיהיה זה הפתח שיש בו כח לקנות מן הרבנים והמתירי
 פירות והמתירי והמקשים ובגדים וקטנים ונחמדי
 זתיים ומהקטנים ומקשים ומתירי ע"י א"י אשר בעלי מלאכת משום
 שמה גז' הוא בידים - דין אשה שהתקין בל' יתושים שיגזרו עליה
 על א"י שאתה אסור ארסויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שיעשה בה כדכתיב רבים - דין הלוקח כלום מבנו על ב'ה או מעבדו
 שיעשה עליו שאל' של' מדעת ואס' מור והחזיר לרבים - דין
 הגזל מבידו בנכסו ובכל להחזירו במדבר :

הלכות גזירות

ובו י' ס'מנים מסימן שני' עד ס'מושע'ה :

שנו - דין איסור גזילה אפילו כל הארץ אפי' ע'ה להתיר את
 לא שזכרה דבר היפה ממנו והוא בעין או ע"ש לו שככת
 כפצות ותימתי מקרי גז' ויחזיקו ע"ש - דין החוטף משכון
 מיד הלוה או שבות' את תבירו למכור את שלו - דין איסור לאו
 דלא תתמוד ול' תתמוד בשל' תבירו ויש בכל אלה הרבה פרטי
 דיונים :

שס - תחת השבת גזילה ע"ד הכתוב הגז' עגמה - דין אס'
 כחברה הנכירה או נכסיה' כגון גזל' עגמו' ויסי' או יעצת
 ונכח והרבה או אכניה' וכתתן או גזל' ע'ה ונכסה ח'ל וכדומה
 לזה הרבה א"כ שיהיה מתירי - דין אס' ע'ה מתקילה כמות מ'ס'
 או שהיה מתקילה א"כ ע'ה ששאר אפילו א"כ כמות מ'ס' - דין
 הגזל קורה ונכס' כדכ' דגזלה או גזל' קרקע ונכס' עליה כדכ'
 גדול'ם ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שסא - דין אסור אס' על עמו אינו פרטי דיונים
 קנה ולעצמן מה קטנו ואיזהו מקרי אינו רשו' - דין אס'
 כל אסור ונכס' ההגז'ן חיות יכול הגזל' לבנות מהשני - דין אס'
 כדור' הגזילה לבניו ונכסיה' בידם - א"כ אלו הם היורשים אומת
 אשכנזי' וקטני' אפי' הן קטנים וכמה פורעין היורשים - דין הגזל'
 בעדים אס' כדכ' להחזיר בעדים :

שסב - דין הגזילה ששחזר' או שחזרהו הנכס' מ'ס' - דין אס'
 מכה הגזל' או שחתך כמתח' ואס' הכניס הגזילה מ'ס'
 או נתן לפני יתום או שחברה' לנכס' והשביחה העבו'ים על' מי
 האס' - דין האס' השני' הגזל' אסור עת' יאל' או אסור ששחזר'
 דין אס' גזל' פרה מעוברת וילדה' ורש' שיעבה ונזה' חיות הן על'
 הגזל' - דין אס' חיות כחוטא' וחי' עליה ופטמה' - דין גזילה
 שהזרה' או שהזלה' אסור הגזילה בעצת' הולאה' מן העולם -
 דין הגזילה דכשומכרו' כל' כדכ' כדכ' אסור כל' כדכ' כשומכרו
 אסור א"י ויהי הפרעון ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שסג - דין הגזול כשהם ועבדים והקניי' או כהנש' כהן או
 גזול מעבד וכספ' או גזול' פירות והקניי' כולם או
 קנ' אוני' והתקין או חתן ועבד ע"י הפכה' ונכסיה' לזה חיות
 מ'ס' כשעת הגזילה וחיות' ל' הדי' שג' לנסני' ואס' נכרסה' או
 כלב' א"כ חייב ל'ס' כשעת הגזילה בכל עני' - דין הגזול'
 פחה' ונכסה' מלאכה' מתוירה בעובה' - דין החורף בעבדו על'
 תבירו או כשפיתו' על' תבירו ונכסה' בהם מלאכה' או שד' כדכ'
 גנית תבירו של' מדעתו אומת' כדכ' ל'ס' שכרס' ואס' חסד הכות'
 שד' בו כדכ' חוש' מולג'ין עליו כל' השכיחות' :

דין אס' שד' הכות' מראובן בדין אס' כוול' ונתן לו שד' וכדכ'
 אלו'ם על' א"כ ששען כו' כדכ' ע"י לשעון' - דין שני שותפי'
 שהשכיר א' מהן' - דין ישראל' שכרת' מן העיר ולקח' הסר ביתו
 והשאל' ל'ראש'ל אס' - דין השוכר בית מביירו והשכירו
 לחתום ביתו מהם ששכרו' - דין האומר לתבירו דור בשבירו
 א"כ ליתן לו שד' - דין מי שהיה' לו והשכיר מהם שתיים ובא'
 אסור ונזלה' ונכס' האומר בהשמי'ס' והוול' כמר הכסוע' ואינו אס'
 אלא כמו שהיה' ל'כן ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שסד - ועדים או עד' א' אשד' א"כ שוכנס' לתוך בית תבירו
 ועט' כלום של' כפניו' והנכס' אומר של'לקח ממנו או
 שיעבה כוול' צוה' או ששקף מיד תבירו כפני' ע'ד א' - דין
 אס' ראה העד שזה' לקח' או כל' ואינו' יודעין כמה והגזל'ן טוען
 שרק עבדים היה' והגזל'ן אומר שהיה' יותר אומת' אמרין שישבע
 על החומר ואומת' אמרין מתוך שאלו' יוכל' לשבע' מ'ס' - דין
 התרועע' ל' סגולה' מאה' זהו' או כלום וזהו' לא' עדים והוא כופר' או
 הורה' במקל' או שטוען' בנאכס'ן בחובו' לקטתו ויש בכל אלה
 הרבה פרטי דיונים :

שסה - הגזל' מ'ס' מתקשה וכל' אומר אומת' גזל' והגזל'ן א"י
 לאיזה גזל' או שהורה' מעלמו גזל' ל' מתן מאה' והשני'
 מאתים וא"י מאיזה גזל' מאתי' או גזל' ל' וא"י אס' התויר לו או
 שאתר' א"י אס' גזל'תיך אומת' חייב ל'ס'ס' מן הדין ואומת' כד' לבאת
 ודו' שמי' :

שסו - דין גזל' עבד' לעשות תאוה' מעלמו אומת' מקבלין
 תמכו' - דין מי שהשיג' גבול' רעהו בקרקע' - דין
 תרעו'ס' והגבול' והמחשבים' אפ'ין' וידעין' למי יתויר' הגזילה

שסח - דין חסד גזל'ן עבד'ם לא כתייבא' העבדים ממנו משו'
 דדיניו בעבד'ם וחסד' גזל'ן ישראל' כתייבא' ממנו - דין החזיל' מ'ס' או
 ממנו ובנכס' אפ'י' כל' עבד'ם כתייבא' ממנו - דין החזיל' מ'ס' או
 או הקונה מ'ס' או הקונה' ממכס' עבד'ם אומת' הוא שלו -
 דין הקונה' מן הנכס' והמכנה' הוא להתויר' כל' הנגיב' ל'א' שחזרו
 לו דמיו' עת'ן בעצד' :

שסט - שאסור לקנות חזק'ן ולמכרו' על שנתנו כד' שיקנהו
 ושאסור להנות מדבר הגזול' אף' לאסור כתייבא' אס'
 לא מנשר שיעשה מלך אף' שכרתו' עבדיו הכתרים הכל' מ'ס' ועשאו'
 נשים ושאסור להנות ממנו הגזל'ן והמכור' ואל' לזכר' דינרים
 מהתיבה' שלהן' - דין מוכסין שנטלו כפיתו' דאסור וכתבו' לו
 אמת' - דין אומת' אס' להכרית המכס' - דין מלך ששס' כל' מיני' מהם
 על יסוד' או רבים' דבר קטוב' משה' לשמה' וישראל' נכס' אומת' למלך'
 אס' הוא בחיות גזל'ן' - דין מלך שקצף' על עבדיו ולקח' ביתו
 וישראל' לקחו' ויכולו' בו ככל' דין שיתקוף' המלך' לכל' שאינו גזל'
 ויותר להשו' ממנו מ'ס' אס' לקח' המלך' של' כדכ' אומת' וכמה
 אמרו' דכ' דמלכות' דנ' - דין מי שדור' אדרטוה' כדכ' דמלכות' -
 דין ישראל' שהיה' חייב ל'ס'ס' והעבד'ם מ'ס' השני' - ישראל' אסור
 אס' לזק' כדכ' עבד'ם ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שע - יא' דברים שגזלו' מדבריהן' כגון' מבימיו וניס' ומשקל'
 כקובי' וכן' הסומס' מזדה' לזד' חיה' ועוף' ודגים' או עני'
 המקוף' כדכ' חז' ונפלה' לזכר' ובא' אסור ונטלו' וכן' הגזל' כחיל'
 דנורים' ויש בהן' פרטי דיונים אומת' מיקרי' גזל'ן מדבריהן'
 שפסול' לעדות' ואינו' נולאה' מידו כדיונים' :

שעא - דין קרקע שאינה גזולה אפילו כתייבא' לענין שזור'
 להגזל' עם השבט' בלא דמי' אף' אס' מכרה' הגזל' ואל'ין'
 הגזל'ן חייב באחריותו' אס' לא נתקלף' אס' לא שהסביר' דינרים' -
 דין הגזול' שדה' וכשלו' מזד' המלך' אומת' מיקרי' מכת' מדיתה' שיל'
 הדי' שג' לנסני' :

דין אס' אכס' הילך' את הגזל'ן איראה' לו את כל' אשר לו והיראה' לו
 שדה' וז' גזול' ועלה' המלך' שחייב להעמיד' לו שדה' אחרת' :

שעב - דין גזל'ן שגזל' קרקע' והסבירה' או ששכל' פירות' או
 שנקטח' מהגזל'ן מחמתו' ועמד' בדין' ונתקייב' לשל'ס'

שעג - אס' מכרה' הגזל'ן והשביחה' הלוקח' ע'י' הולאה' או שאכל'
 הלוקח' הפירות' בעד' תבירו שיה' דינרי' ש'ל' גזול' עם
 הלוקח' והגזל'ן ויש מילוק' אס' ודע' הלוקח' שהיה' גזולה' או לא' :

שעד - דין גזל'ן שמכר' לו כותן' שהיה' גזול' לאסור' וזד' הגזל'ן'
 וקנאה' מהגזל'ן או שהגזל'ן כתבו' לו במכתה' או שנכסו'
 מהגזל'ן כחובו' אומת' חמרי'ן' כדכ' להעמיד' ביד' הלוקח' או ביד'
 התקבל' ממנו' כמתנה' ערס' והדר' כרתה' :

שעה - דין היורד לתוך' שדה' או תב' תבירו' או לתוך' מורכבו'
 של' כדשות' וככלו' או נכסיו' או שותקן' בית' רעוב' ובמידו'
 וכיורד' אף' הדין' לענין' תשלומי' ההולאה' ואומת' ל' בעל' השדה'
 עקור' אילנך' או כניכך' ולך' אס' דה' הנוהה' או השכירה' לאחר' -
 דין מי שהיה' לו בית' וכסוף' והלך' למרחוק' ואמר' הקפל' ל'א' שיבנ'
 אותו' לעצמו' ושל' ירעה' לו הווק' ואס' יא' הכי' מידו' - דין היורד'
 ברשות' או בעל' בנכסיו' מלוג' אשד' או שותף' כדכ' שיש לו חלק'
 בו ואף' דיהי' שומות' ההולאה' ויש בכל אלה הרבה פרטי דיונים :

שעו - דין החסוי' גבול' רעהו' בקרקע' שהכניס' מתוך' תבירו'
 לתוך' תחומו' שיש מילוק' בין' א'י' ל'א' :

שעז - דין חוקת' דרך' רבים' שעובדת' בתוך' שדיה' או מלך'
 שהתקין' בו דיונים' :

הלכות נזיקין

ובו י' ס'מנים מסימן שע'ה עד סימן שע'ח :

שעח - שאסור להניח' מתוך' תבירו' ואס' הניקו' אפילו' באונס' או
 באונס' חייב' ופני' חובה' נכסה' ויש מילוק' בין' הניקו'
 בגופו' או במחמו' או ברל'יה' ואס' הניקו' וז' גנב'ס' או במחמו' או
 הניקו' זה בזה' כפסד' שהיה' לנטיקו' רשות' או של' היה' ל'ס'ס' רשות'
 או כשעש' ברל'ה' ומילוק' בין' אס' שיהי' רבים' או אס' ר'ן' ו' מהלך'
 יא'ס' 8

סימני הספר השני משפט הלכות חובל

תתל לטעם לו בזכרון שם רע ויש בכל זה הרבה פרטי דברים
תכב כדך החובל לכוין להחבל שיחול לו אף שכבר נתן לו
 ה' דברים ולכך לחול לו אף לא שהיה עושה רע
 כמבואר בל"ח סי' תר"ו בהנהגת מור"ם ואסמך לבקש דין מן השמים
 על חבירו אדם לו דין בלדעת :

תכג דין הכונן אשה וילדו ילדים וכיכר שמים ילדים והטעם
 והנזק וזה מת הכפל למו כותבי המעות • דין אדם
 היתה האשה נשואה לנר ונת הנר או שהיתה שפחה ועבדים כשעת
 הדין וכשעת נזים כשחזרה • דין אדם חתנה עם האשה שנתה וזה
 כמבואר לחבירו ונזק האשה וזה בהם פרטי דברים •

תכד דין החובל בלבו וזוהו וזוהו מהן דם או שחבל בחבירו
 בשבת אפי' בשוגג פטור מחלומין דקים ליה בדבר
 מיוחד • ובימים הכפורים מייב דלות ביה אלא כרת ולא קים ליה
 בדרכא מנייה • דין החובל בעבד כעבדו אלו או בכניו וכמותו
 בין גדולים בין קטנים או שאחריהם מבלו בהם • דין החובל בנפשו
 או שהם מבלו באחרים • דין העבד ואשה שחבלו שחלומין
 לכשתחלומין האשה או שחמדר העבד או אשה שחבלו כעגלה ארך
 ולמי יהיו החלומין • דין אדם ואשה שיש לה בעל שחבלו זה נזה
 אף אומרו ביה דשלים בחמתו נזק ששום נזק כל אלה הרבה
 פרטי דברים :

תכה מייב מיתות ב"ד הישך דני' בנזק הים • דין הרוקח
 אחר חבירו הנכס במתנת חומת יכול להכני • דין מי שחשב
 או שחבל הנכס במתנת חומת יכול להכני • דין מי שחשב
 רכוש והנכס על העבדים כפרהסוף • דין המקשה לילד חומת
 מותר לחתוך העובר במעיה • דין המינים ועובדי עבדים ושאר
 עובדי עבירה חומ' מות' להרצן ולסבב להן מיתה וזה בכל אלה
 הרבה דברים :

תכו מחייב אדם להכיל את חבירו בין כנוסו בין כמחוסו באם
 לטעום כאדם עליו או שטובע לים וכדומה לזה וזה בזה
 פרטי דברים :

תכז מלות עשה להסיר כל ממשל שיש בו סכנת נפשות •
 דין עשיות מעין לנגז ובחיות מקום מייב מעקה וזה
 הרבה דברים שיש בהם סכנת נפשות מחייב אדם להזהר קצת
 בפי' זה וקצת בל"ח סי' ק"ו : אסור לספק
 כפסו והמפקן כפסו מחין אותו מחבת
 מדרות • דין הלויית אדם לחבירו
 או לרכי הויכחי' לדרך וכמה
 הוא שיעור לויית זה בכל
 אלה כמה פרטי
 דברים :

חבירו ואת' חמו' אתי ארפת אומדן או אפי' לך רופא מחקום אחר
 או אחר הניזק תן לי אכר הרופא ואפי' ארפת את עממי אדם
 שומעו להם • דין המבזבז כהן דין אדם נזק או תקע למכרו
 בזכו וחרשו או אהבה בכותל נזק או חבטני לחבירו או
 שימח את עינו וזה אומר ח' ארשתני או הסתמת עיניו והלה
 כופר • דין אדם שימח את עינו וקטע את רגלו ולכסוף מרשו
 ולא אמדוהו בכל מכה ומכה •

דין אף והיה האומדן לכוון אדם הבה בדבר שאין בו כדי
 להזיק • דין במחנבין למכר אדם נותנין לו זמן • דין הרוקח
 אף וחי' המינה הלה ראשו וקבלה • דין החובל בעממו
 והמביא את הערום או מי שהיה בבית המרחץ או אדם כש' בו
 הרום והגבוה את בגדיו ונרא' כערו' וכל אחר והוסף בהפשתו
 וכן אדם הגבוה בגדיו לירד להנהר • דין המביא את החמ' ואת
 העבד והמביא את היגן ומת אף וכן שנים • דין הרוקח בחבירו
 או בכניו • דין אדם קראו לחבירו ממור או עבד או נזקף או
 שאר הוטרות • שם רע ונזים דברים וזה מוזכר שם רע דרך כסתר
 כגון פסול משפחה או כיוצא בו או מכינים הנשים אומת יכול
 לתרץ דבריו • דין אדם יכול לנזר דבריו על הוצאת שם רע
 שהולך אה' אמת • דין המוטרף שם רע על אוכני עמר והקור' •
 לחבירו מלשן בן מלשן • דין הכסוף שם בן בינוי ונעשו
 מעט מה עובדו וזה קראו מוכר אחר שעה תשובה ויש בכל
 אלה הרבה פרטי דברים :

תכח אף המביא את חבירו מתי עד שכוון לביישו • דין אדם
 כיון לבייש הקטן וביש להגדול או לבייש את העבד
 ובישן בחבירו • דין הקובל על חבירו שמתו או נזק לו •
 דין שנים ופגמים אלה והזיקו וחי' או שהגות כלים כד
 היגן • דין ב' שנתאבדו יחד והספיק לחבירו וימח את
 עינו • דין החובל בחבירו או הניקו חומת חייב בה' דברים וזה
 בו מילוקים בין עצה ככונה אולא ובין המבקע עינים בלה או
 בדשות היתיר והזיק כדשות היתיר אחר ובין שכל בלות חלומה
 או אלוטו חלומה • דין אדם הנכבס כסתר חבירו כדשות או אלא
 כדשות והניקו חלומה או שהוקן בו • דין המזיק לאשתו בתשמיש
 המטה • דין האומר לחבירו קטע ידו או שימח את עינו ועשה
 כן חומת פטור • דין שנים שחבלו זה בזה ואחד מכל יות' אפי'
 לשלם בחמת נזק שלם ואם החתול ח' שהני פטור וכן כדשות
 אם החתול ח' ומת פטור השני וכן אף ח' הבה לחבירו ופגמי
 ביישו או שחבירו קראו נזק והוא אומר לו את' מכוב כחומר •
 דין הרוקח אדם משרא' מכה לחבירו או עשה דבר עבירה חומת
 וכל הרוקח להכחמו • דין שנים שחבלו באחד אדם האחד לא
 כיון פטור מבייש • דין אדם ח' בזה לחבירו ואומר שחבירו

סליק סימני הספר של חושן המשפט

יהדי ה' את יוסף ויש אליו חסד ויתן חנו בעיני התורני המופלא ומפולג מהור"ר אהרן רעסא נר' להביא ארץ
יוסף הבייתה לעשות מלאכתו מלאכת הקרש לעזור ולסייע ולשמוע כל הית' מפיהו הקדוש • כדי
 שלא יצא מתחת ידי חבור חבר דברי שאינו מתוקן • כיון תרומה האמורה בספר תורת כהנים כבחונתן
 ולויים בש' וחנן וישראל במעמדם על משמרת הקרש • וכן עשיתי בתוש והז' וז' עיון גדול • ומראגת טפלי דתלו
 ביה והוצאה יתירה על השבת • באם המצא ימצא ששמתו איזה דבר בשניאות מייבין • הנני בא בנא ובכשעה ובכל
 לשון של תחנה • אל כל הקורא בספר ת"כ הזה • שידונני לכף זכות • וזכות אבותינו יעמוד לנו וישלח לנו גאולתינו
 במהרה בימינו אמן • כל' הקטן והשפל יוסף בהר"ר משה אברהם רוב בעריל מפורר זצ"ל מק' גלוגא רבתי ע"ע ש"ך
 ונאמן דק' הומבורג שנת אשר לו חקים ומשפטים צדיקים לפי' :

אבר • וגורי וכל נפשי ומאורי	הם הרהבונני ושמו עלי הודי
ב'ה • תעסקם בתוב ויושר במלאכת דודי	אבי עזרי צורי גיאליו ופודי
ז • את ע שותי ל מען ין דל בעודי	מגל ונ' ל רחום ועומק פודי
רבתי עם וברעת לאר' נפשי תודי	יעזריה אלהים להצילר מעול רודי
- נאם הפועל ועוסק במלאכת הקודש ועציר ופר עסין ציהר אברהם ב'ח אבי עורי המכונה ועליג זל מגלוגא רבתי יע'א :
משה • ידבר דברו בעט עופרת	בן • ומאיר במלאכתו בשעה עופרת
כפר • כשרו מרוב מלאכה גוברת	יעקב • הו' י ליהו א מוסת קב נוכח
הלוי • כמעט אים במלאכת חוכרת	מארש • ין וכל לשון גדולות מדברת
- נאם הפועל העוסק במלאכת הקודש ועציר פרה הומבורג פר דער רה"א
- ה' הק' משה בן כמר יאקב מארשין סג"ל זל מק' אמשטרדם •